

Fogyasztóvédő Alapítvány Heti sajtószemle 2020. 45. hét

Zöld jelzést kapott az AutoWallis a GVH-tól

A Gazdasági Versenyhivatal jóváhagyta, hogy a Wallis Automotive Europe Kft. legyen az Opel márka importőre Magyarországon - közölte az AutoWallis. Az Opel júliusban Bosznia-Hercegovinában, Horvátországban és Szlovéniában is az AutoWallis leánycégét bízta meg az importőri feladatokkal, ezekben az országokban még folyamatban vannak a versenyhivatali eljárások. Az említett országokban tavaly összesen 24 ezer Opelt adtak el, ennek felét Magyarországon.

VG

[Eredeti](#)

(Világgazdaság, 2020. november 02., hétfő, 10. oldal)

Csalóka lehet a közelgő akciódömping

A tudatos vásárlók készülnek az árengedményekre és felmérik, mire van szükségük. Érkeznek már az amerikai eredetű black friday akciós kereskedelmi kampány csábító ajánlatai a hazai áruházakba, leginkább az internetes vásárlókat csábítják majd heteken át az olcsónak tűnő lehetőségek. A szemfüles fogyasztók kifoghatnak egy-egy valóban jutányos üzletet, ám a járvány miatti versenyfutás várhatóan némely webárust megtévesztő gyakorlatra késztet, ezért mindenkor tanácsos a körültekintő vásárlás.

Mindenre rányomja bélyegét a koronavírus- járvány, változó mértékben a kiskereskedelmi fogyasztásra is: a termékértékesítés bővülése eddig elmarad a tavalyitól, például amiatt, mert a válságok idején egyébként is csökken a tartós fogyasztási cikkek iránti kereslet. Az éves mérleg még javul: novembertől már a karácsonyi ünnepekre is vásárolnak az emberek, főként hogy idén a romló koronavírusjárvány-helyzet sürgeti a tervezett beszerzéseket.

A magyarországi fogyasztói szokások szerint sokan ilyenkor valósítják meg a drágább háztartási készülékek vásárlását, például az elkövetkező időkben fogyhat a legtöbb karácsonyi ajándéknak is beillő híradástechnikai készülék (zenelejátszó, hifitorony), tartós elektromos háztartási gép (mosógép, mosogatógép, hűtőgép), otthoni kisközpont (hajszárító, kávéfőző) és a kép- és hanghordozók és a számítástechnikai eszközök iránt is fokozódhat a kereslet. LEÉRTÉKELÉSEK ÜNNEPE Nem bízzák a véletlenre a kereskedők: az ünnepi vásárlási kedvet idén is a black friday, azaz fekete péntek akciós kampánnyal fogják felpörgetni, amelyet eredetileg a mindenkori hálaadás utáni pénteken, vagyis november végén tartottak. Ezúttal viszont várhatóan már az elkövetkező napokban megkezdődik és

decemberig eltart az itthon egy évtizede bevezetett ünnep előtti akciózás. Vagyis tanácsos felkészülni, főként a webáruházak látogatóinak, hogy karácsonyig a szokottnál is több csábító ajánlat leselkedik a vevőkre.

A kereskedelmi esemény magyarországi népszerűségét jól mutatja, hogy tavaly a piacvezető eMAGNÁL például gazdára talált több mint húszezer termék az otthon, a barkács és az állattartás kategóriában, emellett 14 ezer szépségápolási cikket, több mint 9200 háztartási kisgépet és csak a kedvezményes kampányban több mint nyolcezer háztartási nagygépet is eladtak. A járvány előtti esztendőben a leggyorsabban fogyó cikkek a black friday alatt a laptopok, a mobiltelefonok, a mikrohullámú sütők és az akkus fűrócsavarozók voltak, idén a vírusfertőzések elleni védekezést, a betegségmegelőzést, illetve az általános egészségvédelmet szolgáló használati eszközök, speciálisabb fogyasztási termékek iránt is megnőhet az érdeklődés. CÉLZOTTAN A RENGETEGBEN A Tudatos Vásárlók Egyesülete szerint bár nem új keletű az Egyesült Államokból útjára indult "bevásárlási nap" miatti felhajtás, még mindig sok az anomália a fogyasztók fejében. A McKinsey egyik tanulmánya arról szól, hogy az európai fogyasztók kevésbé készülnek fel előzetesen erre az időszakra, vagyis a többség impulzusvásárló, és nem dönti el előre, milyen árut szeretne beszerezni, abban főként az árengedmény mértéke befolyásolja. Ez azonban nemritkán csapdahelyzetekbe vezeti a felszínes vásárlót.

- Akciók ide vagy oda, jobb felkészülten várni a kedvezménydömpinget. Bár nagyon csábító tud lenni, ha alacsonyabb az eredeti ár, érdemes elhatározni, hogy olyan termékekre fordítjuk a pénzünket, amelyekre valóban szükségünk van és hosszú távon tudjuk majd használni - tanácsolják a fogyasztóvédők.

Hasznos javaslat, hogy az ajánlatok meghirdetéséig érdemes felmérni a lakásban lévő háztartási gépek állapotát, és ha valamelyik megérett a cserére, célirányosan kell kutakodni az ajánlatok között. Ugyanígy hasznos lehet a ruhatárunk, a használati eszközeink, kerti gépeink, berendezéseink vagy a hobbinkhoz szükséges tárgyak áttekintése. Továbbá az otthonteremtésben lévő családoknak is előnyt hozhat, hogy a bútorok, lakberendezési és építési eszközök tekintetében előzetesen összegyűjtik, amire szükség van - ha jelentősebb összeget tartalékolnak ezekre a célokra, a black friday-akciókon megspórolt összegekből akár egy korábban nem tervezett, kisebb beruházásra is futhatja. Mennyi az annyi? A felelős költsékezéshez a Tudatos Vásárlók Egyesületének évek óta publikált, független, nemzetközi laboratóriumban végzett terméktesztelése is hasznos információkat nyújtanak, míg az árucikkek közötti választást az is megkönnyíti, ha az internetes fórumokon, szaküzletek honlapján, fogyasztói felmérésekben vagy akár ismerősi, családi körben tájékozódik a vásárló. Az ár-összehasonlító oldalak pedig ahhoz járulnak hozzá, hogy meg lehessen állapítani, a kívánt árucikknek számunkra ideális- e az árérték aránya, illetve éppen hol található az aktuális legjobb ajánlat.

A korábbi évek kedvezőtlen tapasztalatai miatt a vásárlók ezzel együtt már cinikusabbak a black friday-akciókkal szemben. A PwC nemzetközi tanácsadó cég tavalyi felmérése szerint 2019- ben sokan már azért vásároltak az előző évinél kisebb összegekért a kampány alatt, mert minden ötödik vásárló úgy látta, hogy a leárazások nem valódiak.

Ez a tanulmány szerint nem meglepő, hiszen az egyre hosszabb időszakokra elnyúló leárazások gyakran nem adnak szignifikánsan alacsonyabb árakat. Ráadásul korábban itthon is hamar elterjedt a köztudatban az a kereskedői trükk, hogy mielőtt meghirdetik az akciót, felárazzák a terméket, így amikor nagy betűkkel melléírják az engedmény mértékét, sokan a százalékoktól már bedőlnek, és nem jut eszükbe, hogy egykét hete eleve olcsóbban találkozott az áruval az akkori választékban. A legtöbbször még így is kevesebb összegért vásárolható meg a termék, ám a fogyasztó jobb, ha utólag már nem értesül róla, hogy akkora kedvezményt nem sikerült elcsípnie, mint amekkorát a reklámban elhittették vele.

A legfontosabb minden vásárlónak, hogy körültekintően járjon el a black friday- napokon, illetve a karácsonyi vásárlások során, legyen szó bármilyen termékről, gépről, mert az aktuális összegek - emelték ki a tudatos vásárlókat képviselő szakértők, akik például a mosógépek tesztelésekor azt is megállapították, hogy az akciós időszakokon kívül a legjobban teljesítő gépek között vannak 150 ezer forintnál olcsóbbak is, miközben 116-140 ezer forintot kell fizetni a 68-69 százalékos eredményt elérő gépekért. Ezért vásárlás előtt elengedhetetlen, hogy átolvassuk a tesztek, majd ellenőrizzük, hogy a kiválasztott készülék melyik kereskedőnél mennyibe kerül, mert lehetnek eltérések, különösen a black friday kapcsán több áruházban egyszerre zajló, időhöz kötött akcióknál.

A fogyasztóvédők felidéztek: a Gazdasági Versenyhivatal a kedvezmények tisztességtelen reklámozása miatt jelentős, 892 millió forint bírságot szabott ki nemrég az Alza.hu webáruház üzemeltetőjére és cseh anyavállalatára. A versenyhivatal célja ezzel az volt, hogy a megtévesztő reklámozást visszaszorítsa, hogy a fogyasztók valós kedvezmények közül választhassanak.

Nem tanácsos azonnal dönteni, félrevezethet a reklám. Inkább szánjunk időt a tájékozódásra Fotó: Bach Máté

Thurzó Katalin

[Eredeti](#)

(Magyar Nemzet, 2020. november 02., hétfő, 16. oldal)

Ne egyen belőle! Veszélyes fűszerfélét hívnak vissza

A Naturfood Kft. visszahívja az 500 grammos kiszerelésű Fekete szezámmag termékét, etilén-oxid szennyezettség miatt - közölte a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) hétfőn az MTI-vel.

Hollandia élelmiszerbiztonsági hatóságának RASFF értesítése szerint olyan, Indiából származó, etilén-oxiddal szennyezett fekete szezámmag érkezett Magyarországra, amelynek hosszú távú, jelentős mennyiségben történő fogyasztása kockázatos.

A termék magyar forgalmazója a Naturfood Kft. erre reagálva döntött úgy, hogy visszahívja az 500 grammos kiszerelésű Fekete szezámmag termékét, az érintett tételek minőségmegőrzési ideje: 2021.05.20, 2021.06.10, illetve 2021.09.14.

A Nébih kéri a vásárlókat, hogyha ebből a termékből vásároltak, akkor elővigyázatosságból azt ne fogyasszák el, ugyanis a szennyezett termékek rövid távú fogyasztása nem jár számottevő kockázattal,

hosszú távú és rendszeres bevitele azonban növelheti a daganatos megbetegedések kialakulásának esélyét.

atv.hu/MTI -

[Eredeti](#)

(atv.hu, 2020. november 02., hétfő)

Black friday - csalóka akciódömping?

Már érkeznek az amerikai eredetű black friday akciós kereskedelmi kampány ajánlatai a hazai áruházakba, leginkább az internetes vásárlókat csábítják majd heteken át az olcsónak tűnő lehetőségek. A szemfüles fogyasztók kifoghatnak egy-egy valóban jutányos üzletet, ám a járvány miatti versenyfutás várhatóan némely webárust megtévesztő gyakorlatra készítet, ezért mindenkor tanácsos a körültekintő vásárlás.

Mindenre rányomja bélyegét a koronavírus-járvány, változó mértékben a kiskereskedelmi fogyasztásra is: a termékértékesítés bővülése eddig elmarad a tavalyitól, például amiatt, mert a válságok idején egyébként is csökken a tartós fogyasztási cikkek iránti kereslet - írja a Magyar Nemzet. Az éves mérleg még javul: novembertől már a karácsonyi ünnepekre is vásárolnak az emberek, főként hogy idén a romló koronavírus-járvány-helyzet sürgeti a tervezett beszerzéseket. A magyarországi fogyasztói szokások szerint sokan ilyenkor valósítják meg a drágább háztartási készülékek vásárlását, például az elkövetkező időkben fogyhat a legtöbb karácsonyi ajándéknak is beillő híradástechnikai készülék (zenelejátszó, hifitorony), tartós elektromos háztartási gép (mosógép, mosogatógép, hűtőgép), otthoni kisgép (hajszárító, kávéfőző) és a kép- és hanghordozók és a számítástechnikai eszközök iránt is fokozódhat a kereslet. Fotó: mno. hu Leértékelések ünnepe A kereskedők nem bízzák a véletlenre: az ünnepi vásárlási kedvet idén is a black friday, azaz fekete péntek akciós kampánnyal fogják felpörgetni, amelyet eredetileg a mindenkori hálaadás utáni pénteken, vagyis november végén tartottak. Ezúttal viszont várhatóan már az elkövetkező napokban megkezdődik és decemberig eltart az itthon egy évtizede bevezetett ünnep előtti akciózás. Vagyis tanácsos felkészülni, főként a webáruházak látogatóinak, hogy karácsonyig a szokottnál is több csábító ajánlat leselkedik a vevőkre. A kereskedelmi esemény magyarországi népszerűségét jól mutatja, hogy tavaly a piacvezető eMAGnál például gazdára talált több mint húszezer termék az otthon, a barkács és az állattartás kategóriában, emellett 14 ezer szépségápolási cikket, több mint 9200 háztartási kisgépet és csak a kedvezményes kampányban több mint nyolcezer háztartási nagygépet is eladtak. A járvány előtti esztendőben a leggyorsabban fogyó cikkek a black friday alatt a laptopok, a mobiltelefonok, a mikrohullámú sütők és az akkus fűrócsavarozók voltak, idén a vírusfertőzések elleni védekezést, a betegségmegelőzést, illetve az általános egészségvédelmet szolgáló használati eszközök, speciálisabb fogyasztási termékek iránt is megnőhet az érdeklődés. Célzottan a rengetegben A Tudatos Vásárlók Egyesülete szerint bár nem új keletű az Egyesült Államokból útjára indult "bevásárlási nap" miatti felhajtás, még mindig sok az anomália a fogyasztók fejében. A McKinsey egyik tanulmánya arról szól, hogy az európai fogyasztók kevésbé készülnek fel előzetesen erre az időszakra, vagyis a többség impulzusvásárló, és nem dönti el előre, milyen árut szeretne beszerezni, abban főként az árengedmény mértéke befolyásolja. Ez azonban nemritkán csapdahelyzetekbe vezeti a felszínes fogyasztót. - Akciók ide vagy oda, jobb felkészülten várni a kedvezménydömpinget. Bár nagyon csábító tud lenni, ha alacsonyabb az ár, érdemes elhatározni, hogy olyan termékekre fordítjuk a pénzünket, amelyekre valóban szükségünk van és hosszú távon tudjuk majd használni - tanácsolják a fogyasztóvédők. Hasznos javaslat, hogy az ajánlatok meghirdetéséig érdemes felmérni a lakásban lévő háztartási gépek állapotát, és ha valamelyik megérett a cserére, célirányosan kell kutakodni az ajánlatok között. Ugyanígy hasznos lehet a ruhatárunk, a használati eszközeink, kerti gépeink, berendezéseink vagy a hobbinkhoz szükséges tárgyak áttekintése. Továbbá az otthonteremtésben lévő családoknak is előnyt hozhat, hogy a bútorok, lakberendezési és építési eszközök tekintetében előzetesen összegyűjtik, amire

szükség van - ha jelentősebb összeget tartalékolnak ezekre a célokra, a black friday akciókon megspórolt összegekből akár egy korábban nem tervezett, kisebb beruházásra is futhatja. Mennyi az annyi? A felelős költségekhez a Tudatos Vásárlók Egyesületének évek óta publikált, független, nemzetközi laboratóriumban végzett terméktesztelése is hasznos információkat nyújtanak, míg az árucikkek közötti választást az is megkönnyíti, ha az internetes fórumokon, szaküzletek honlapján, fogyasztói felmérésekben vagy akár ismerősi, családi körben tájékozódik a vásárló. Az ár-összehasonlító oldalak pedig ahhoz járulnak hozzá, hogy meg lehessen állapítani, a kívánt árucikknek számunkra ideális-e az ár-érték aránya, illetve éppen hol található az aktuális legjobb ajánlat. A korábbi évek kedvezőtlen tapasztalatai miatt a vásárlók ezzel együtt már cinikusabbak a black friday akciókkal szemben. A PwC nemzetközi tanácsadó cég tavalyi felmérése szerint 2019-ben sokan már azért vásároltak az előző évinél kisebb összegekért a kampány alatt, mert minden ötödik vásárló úgy látta, hogy a leárazások nem valódiak. Ez a tanulmány szerint nem meglepő, hiszen az egyre hosszabb időszakra elnyúló leárazások gyakran nem adnak szignifikánsan alacsonyabb árakat. Fotó: mno. hu Ráadásul korábban itthon is hamar elterjedt a köztudatban az a kereskedői trükk, hogy mielőtt meghirdetik az akciót, felárazzák a terméket, így amikor nagy betűkkel melléírják az engedmény mértékét, sokan a százalékoktól már bedőlnek, és nem jut eszükbe, hogy egy-két hete eleve olcsóbban találkozott az áruval az akkori választékban. A legtöbbször még így is kevesebb összegért vásárolható meg a termék, ám a fogyasztó jobb, ha utólag már nem értesül róla, hogy akkora kedvezményt nem sikerült elcsípnie, mint amekkorát a reklámban elhittették vele. A legfontosabb minden vásárlónak, hogy körültekintően járjon el a black friday napokon, illetve a karácsonyi vásárlások során, legyen szó bármilyen termékről, gépről - emelték ki a tudatos vásárlókat képviselő szakértők, akik például a mosógépek tesztelésekor azt is megállapították, hogy az akciós időszakokon kívül a legjobban teljesítő gépek között vannak 150 ezer forintnál olcsóbbak is, miközben 116-140 ezer forintot kell fizetni a 68-69 százalékos eredményt elérő gépekért. Ezért vásárlás előtt elengedhetetlen, hogy átolvassuk a tesztek, majd ellenőrizzük, hogy a kiválasztott készülék melyik kereskedőnél mennyibe kerül, mert lehetnek eltérések, különösen a black friday kapcsán több áruházban egyszerre zajló, időhöz kötött akcióknál. A fogyasztóvédők felidéztek: a Gazdasági Versenyhivatal a kedvezmények tisztességtelen reklámozása miatt jelentős, 892 millió forint bírságot szabott ki nemrég az Alza. hu webáruház üzemeltetőjére és cseh anyavállalatára. A versenyhivatal célja ezzel az volt, hogy a megtévesztő reklámozást visszaszorítsa, hogy a fogyasztók valós kedvezmények közül választhassanak. agrotrend. hu / Magyar Nemzet -

[Eredeti](#)

(agrotrend.hu, 2020. november 02., hétfő)

Szélhámosok

A következő percekben szélhámosokkal, mesterségek jó hírét csorbító álszakértőkkel foglalkozunk. Sok szakma nincs különösebben szabályozva, így kis energia- és pénzbefektetéssel szinte bárki a gyakorlójává válhat. De ha rossz kezekbe kerüljön, nemcsak anyagi, hanem esetleg maradandó egészségügyi kárunk is lehet. A telefonnál Kiss-Benedek

Damarisz, a Fogyasztóvédők Magyarországi Egyesületének jogásza. Címkék: Bakonyi Panni, Gáspár Melinda, Pákai Petra, tájékoztató, bizalom.

[Eredeti](#)

(Kossuth Rádió - Napközben, 2020. november 02., hétfő, 10 óra)

Eljárás indult a TikTok ellen

(2020/7) A Gazdasági Versenyhivatal azért indított vizsgálatot a szolgáltatóval szemben, mert azt valószínűsítik, hogy nem a jóhiszeműség és tisztesség alapelveinek megfelelően elvárható szakmai gondossággal tájékoztatja a fogyasztókat az online platform működésére vonatkozó lényeges információkról. Ezek közé tartozik a szolgáltatás igénybevétele során kezelt adatok köre és azok felhasználása.

[Eredeti](#)

(Marketing és Média, 2020. november 02., hétfő, 6. oldal)

Kék bolygó magazin - E-hulladék

Riporter: - Szinte már teljesen tele a Fővárosi Közterület Fenntartó egyik hulladékudvarának elektromos hulladékgyűjtő konténere. Nézzük, mi is kerül ide!

Horváth László (PR-szakreferens, FKF Nonprofit Zrt.): - Az elektromos hulladékok a háztartásokban keletkező háztartási gépek, például hűtőszekrény, elektromos tűzhely, mikrohullámú sütő. Az elektronikai hulladékok például a számítógép, a televízió, a monitor és a többi hasonló eszköz.

Riporter: - Egy friss tanulmány szerint világszerte 21 százalékkal nőtt az elektromos hulladék mennyisége az elmúlt öt évben. Ugyanakkor az újrahasznosítás mértéke például 2019-ben mindössze 17,4 százalék volt. De hogyan is csökkenthetnénk a keletkező hulladék mennyiségét? Az első lépés lehet a tudatos vásárlás és a vásárlói jogaink ismerete. Ha például meghibásodik egy termék, mindenképp vigyük vissza a kereskedőhöz, főleg, ha jótállási vagy szavatossági időn belül vagyunk. Ezeknek a hossza ráadásul 2021-től változik.

Keszthelyi Nikoletta (fogyasztóvédelemért felelős helyettes államtitkár, Innovációs és Technológiai Minisztérium, ITM): - 10 ezer forint feletti értékű termékeknél 1 év volt a kötelező jótállás. Január elsejétől ezt megváltoztattuk úgy, hogy sávos jótállási időt vezettünk be. 10 ezer forint és 100 ezer forint közötti értékű termékeknél 1 év a jótállási idő, 100 ezer forint felett és 250 ezer forintig 2 év a jótállási idő, és 250 ezer forintnál drágább termékek esetében pedig 3 év lesz a jótállási idő.

Riporter: - A jótállási idő növelése nagyban támogatja a fenntarthatósági célokat, és azt, hogy a fogyasztók számára egy meghibásodott termék esetében a javítás legyen az elsődleges, ne egy új gép megvásárlása.

Keszthelyi Nikoletta: - A gyártókat is ösztönözzük arra, hogy tartósabb termékeket gyártsanak, ne akár 24 hónapra gyártsanak például mobiltelefont és azért kelljen a fogyasztónak váltania.

Riporter: - Magyarországon tavaly jelentősen nőtt az újrahasznosítás mértéke. Míg 2007-ben a hulladéknak csak a 24,6 százaléka, addig 2019-ben már a 65,3 százaléka került vissza a körforgásba.

Horváth László: - Az FKF Nonprofit Zrt. a 2019-es esztendőben a hulladékudvaraiból 1100 tonna elektronikai és elektromos hulladékot adott át a feldolgozó partnernek.

Riporter: - A gépek szétbontása után keletkező anyagok esetében pedig már nem is hulladékról, hanem másod nyersanyagokról beszélhetünk. Ezek közül több kifejezetten értékes.

Balika István (elektronikai hulladék szakosztály vezetője, Metalex 2001 Kft., elnökségi tag, Hulladékgazdálkodók Országos Szövetsége): - Az arany, az ezüst, réz, utána alumínium szerkezetek, kábelek. Ugye kábelekben olyan 18 és 35-40 százalék közti réztartalom van. Ez is feldolgozódik, szétválasztódik.

Riporter: - Az újrahasznosítás mind környezeti, mind gazdasági szempontból jó megoldás.

Balika István: - Töredékébe kerül egy alumínium hulladékot visszaforgatni és terméket gyártani, mint ahogy bauxitból akarok csinálni timföldet, aztán alumíniumot, aztán ötvözetet. A világon, amit kibányásztak vasat az ókor óta, annak 60 százaléka még mindig forog a gazdaságban, alumíniumnál ez durván olyan 70 százalék.

Riporter: - Az elektromos és elektronikai gépek az értékes komponensek mellett sokszor veszélyes anyagokat is tartalmaznak, ezért is fontos, hogy egy elromlott gép illegális hulladékként ne kerüljön ki a természetbe.

Balika István: - Miből van egy hűtő Van benne vas, van benne műanyag, alumínium, egy kicsi réz, és mondjuk 60 százaléka szigetelő anyag, ami általában habosított poliuretán hab. Na, most hát ez nem fog lebomlani, ez ott fog állni nagyon-nagyon sokáig és a poliuretán habból igenis kioldódhatnak olyan jellegű veszélyes komponensek, amik szennyezik a környezetet, mondhatnám enyhén rákkeltőek.

Riporter: - Az elektromos gépektől, a hulladékudvarok mellett, az éves lomtalanítások során is megszabadulhatunk, sőt, igénybe vehetjük azokat a gyűjtőpontokat, amelyeket kifejezetten a veszélyes hulladékok leadására hoznak létre. Kis erőfeszítés, de ezzel sokat tehetünk a környezet megóvásáért.

Eredeti

(MTV, 2020. november 02., hétfő, 10 óra)

ÚJ FOGYASZTÓVÉDELMI RENDELKEZÉSEK

MAGYARORSZÁG. Január 1-jétől több ponton, lényegesen változtat a jogalkotó az egyes tartós fogyasztási cikkekre vonatkozó kötelező jótállás szabályain, közölte a Fogyasztóvédelmi Egyesületek Országos Szövetsége. Néhány a változások közül: például a jótállás időtartama az eddigi kötelező 1 év helyett 1, 2, 3 év lehet, az eladási ártól függően. Újdonság, hogy ha a fogyasztó a fogyasztási cikket az átadástól számított hat hónapon túl helyezteti üzembe, akkor a jótállási határidő kezdő időpontja a fogyasztási cikk átadásának napja. Bővül a kötelező jótállás alá eső termékek köre. Ha a jótállási időtartam alatt a

fogyasztási cikk nem javítható, a fogyasztó eltérő rendelkezése hiányában a vállalkozás köteles a fogyasztási cikket nyolc napon belül kicserélni. Szintén változás, hogy ha a fogyasztási cikk cseréjére nincs lehetőség, a vállalkozás köteles a vételárat nyolc napon belül a fogyasztó részére visszatéríteni.

Eredeti

(Kisalföld, 2020. november 03., kedd, 3. oldal)

Január 1-től változás: haladni kell a korrall

DUNAÚJVÁROS A kormány idén áprilisban döntött, hogy 2021. január 1-től az online kasszát használó kereskedők kötelesek lesznek elektronikus fizetési lehetőséget biztosítani vásárlóiknak. Azonban még sok a bizonytalanság a dolog körül, a kereskedők még nem kaptak teljes körű tájékoztatást, nem tudják pontosan, mi is vár rájuk.

A bankkártyás fizetésről: vélemények pró és kontra

A vásárlóknak szinte mindegy, mivel egyenlítik ki a számlájukat

A kormány idén áprilisban döntött, hogy 2021. január 1-től az online kasszát használó kereskedők kötelesek lesznek elektronikus fizetési lehetőséget biztosítani a vásárlóiknak. Azonban sok a bizonytalanság a dolog körül, a kereskedők még nem kaptak teljes körű tájékoztatást, nem tudják pontosan, mi is vár rájuk.

DUNAÚJVÁROS A kormány.hu szerint a törvényjavaslat mintegy hatvanezer vállalkozást érint. Tavaly szeptemberben a NAV tájékoztatása szerint 213 ezer online kassza üzemelt Magyarországon, ami alapján 2021. január 1-től mindegyik mellett kötelező lesz biztosítani az elektronikus fizetést.

Az MNB legfrissebb jelentése alapján 2019 végén hazánkban közel 114 ezer fizikai kereskedőnél 147 ezer bankkártya-elfogadó terminál volt kihelyezve, így mintegy hatvanhatezer online kassza mellett nem áll(t) rendelkezésre bankkártyás fizetés.

A törvényjavaslati indoklás: "A világban zajló folyamatok rámutattak, hogy az elektronikus fizetések iránti igény folyamatosan nő, és a létjogosultsága megkérdőjelezhetetlen biztonsági és érintésmentes fizetési megközelítésben egyaránt. Így az online pénztárgéppel rendelkezőknek kötelező lesz bármilyen formában, de elektronikus fizetési lehetőséget biztosítaniuk a vevőik számára. Fontos egyben az is, hogy ez elérhető és rendelkezésre álló legyen, azaz a vevő döntése alapján bármikor rendelkezésre álljon."

A Pénzügyminisztérium a kormány.hu oldalon az alábbiakkal egészítette ezt ki: "A magyar családokat és az egész lakosság egészségét védi az, hogy ahol van online pénztárgép, ott 2021-től elektronikusan is lehet fizetni. A készpénzen ugyanis - a WHO vizsgálata szerint - a koronavírus akár kilenc napig is életképes maradhat. Az intézkedés a mintegy hatvanezer vállalkozásnak sem jelentene pluszterhet."

Ennek ellenére nem véletlen, hogy a kártyás fizetés lehetőségének megteremtésével még hatvanezer kereskedő nem élt, mert ez szerintük nem kevés pénzbe kerül, a költségét pedig a kereskedőnek kell állnia, ami sok esetben a vásárlónál "landol".

A Gazdasági Versenyhivatal tavaly nyáron tette közzé a kártyás elfogadásról folytatott ágazati vizsgálatának eredményeit. Ennek egyik következtetése az volt, hogy a legalacsonyabb forgalmú kereskedők számára a bankkártya-elfogadás költségei - elsősorban a fix költségek miatt - olyan magasak, hogy egy részük számára nem éri meg. (Ha

készpénzzel fizet a vásárló, a boltos azonnal megkapja a pénzét. Ha bankkártyával, akkor várnia kell, ameddig a bankja átvezeti a bevételt, de a pénze ilyenkor kevesebb marad. A bank ugyanis levonja a kártyahasználat díját.) A Gazdasági Versenyhivatal egy tanulmánya szerint a kis forgalmú - elsősorban a falusi - üzleteket érinti hátrányosan a bankkártyával való fizetés, mivel minél kisebb a forgalom, annál nagyobb a kártyahasználat díja, és ez fordítva is igaz. Viszont az azonnali fizetésen alapuló megoldások jók lennének. A másik oldal: a Nemzeti Adó- és Vámhivatalhoz (NAV) naponta átlagosan tízmillió nyugta adatai futnak be 213 ezer online kasszából.

Valós idejű adatokat küldenek az adóhivatalnak egyebek között az alábbi szektorok: kiskereskedelem, gyógyszertár, jármű-kiskereskedelem, -javítás, vendéglátás, személyszállítás, szálláshely-szolgáltatás, pénzváltás, kölcsönzés, diszkó működtetése, egyes javítási tevékenységek, ruházat mosása, vegytisztítása, vasalása, fizikai közérzetet javító szolgáltatás, testedzési szolgáltatás. A készpénzállomány tavaly újabb rekordot döntött Magyarországon: elérte a 6965,3 milliárd forintot.

(A készpénzforgalomnak óriási hátránya, hogy a pénz kezelése, szállítása, őrzése, számolása évente akár 400 milliárd forintba is kerülhet, persze ezt is a fogyasztók fizetik.)

Sokan gondolják, hogy az elektronikus fizetési lehetőség kötelezővé tétele a kormány gazdaságfehérítő intézkedéseinek újabb eleme.

Közéjük tartoznak a dunaújvárosi kereskedők is, legalábbis azok, akiket megkérdeztünk az ügyben. Általános vélemény, hogy még semmilyen információt nem kaptak a bankok részéről. Nem tudni, a terminálokat kik üzemelik be, annak milyen költségei lesznek. Azt sem tudni, hogy fizetés esetén kit, milyen költség terhel, de a legnagyobb problémának azt tartják, hogy kevesebb lesz a készpénzforgalmuk, a vállalkozóknak mindent utalniuk kell, ha készpénzre van szükségük, akkor kártyahasználattal kell a pénzükhöz jutni, ennek pedig mindig megkérik a bankok az árát. Kizártnak tartják, hogy a kártyás fizetési lehetőség kötelezővé tétele nem okozna pluszköltségeket a vendéglátósoknak, kereskedőknek. Ez pedig a vendégeken, vásárlókon csapódik majd le, mert sokan kénytelenek lesznek árat emelni.

De mit mond az egyik dunaújvárosi bank szakembere? A bankárok véleménye az, hogy mindenféle állami támogatás ellenére, pluszköltségekkel jár majd a változás a kereskedők, a vendéglátósok számára. A banki pénzforgalom ugyanis költségekkel jár. Emellett több bank is külső céggel kötött szerződést a POS terminálok működtetésére, és ők is biztos, hogy felszámolnak költségeket. Az állam most a vírus miatt 80 ezer forint vissza nem térítendő támogatást nyújt a POS-terminál telepítése esetében 2021. június 30-ig. A szakemberek szerint a vevőknek előnyös lesz, hogy egyre több helyen fizethetnek bankkártyával, bár a hazai fizetési szokások szerint nekik majdohogynem mindegy, mivel fizetnek, kártyával vagy készpénzzel. Az viszont szinte bizonyos, hogy a kereskedőknek, a vendéglátósoknak pluszkiadással jár majd a POS-terminál bevezetése.

Január 1-től, ahol online kassza van, biztosítani kell az elektronikus fizetést

Agárdy Csaba csaba.agardy@dunahirnap.hu

[Eredeti](#)

(Dunaújvárosi hírlap, 2020. november 03., kedd, 1+2. oldal)

Tudatos fogyasztókat nevelnek az iskolák

ELISMERÉS Négy évvel ezelőtt írta ki először a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium a fogyasztói tudatosságra nevelő iskolai pályázatot. Ennek célja, hogy elismerjék azokat az intézményeket, amelyek az oktatásba beleillesztik a fogyasztói tudatosságot annak ellenére, hogy a köznevelésben nem jelenik meg kötelező tantárgyként a fogyasztóvédelem.

Mint azóta minden évben, így idén is meghirdeti a pályázatot az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM). A címet azok az oktatási intézmények nyerhetik el, amelyek érdemi intézkedésekkel, jó gyakorlatként szolgáló helyi programokkal, szemléletformálással segítik a diákokat a fogyasztóvédelmi ismeretek elsajátításában. A felhívás arra ösztönzi az iskolákat, hogy tudatos fogyasztókat neveljenek tanulóikból.

Egyre gyakrabban vásárolnak okoseszközökkel

Megyénkben is több intézmény nyerte már el a "Fogyasztói tudatosságra nevelő iskola" címet, mint például a Szolnoki Szolgáltatási Szakképzési Centrum Kereskedelmi és Vendéglátóipari Technikum és Szakképző Iskola, a jászberényi Szent István Körúti Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Általános Iskola, Szakiskola és Készségfejlesztő Iskola és a Szolnok Városi Tehetséggondozó Szakkollégium Tiszaparti Tagintézménye.

A mostani, új pályázati felhívásban kiemelt szerepet kapnak a digitalizációval összefüggő fogyasztóvédelmi ismeretek, miután az iskoláskorúak a reklámok kiemelt célcsoportjaként egyre gyakrabban vásárolnak is okoseszközökkel, miközben hiányosak az ismereteik a fogyasztókat védő alapvető szabályokról. Az ITM tájékoztatása szerint a pályázat a tanév ideje alatt bármikor benyújtható, a felhívás elérhető a kormányzati honlap fogyasztóvédelmi aloldalán.

Czakó N.

[Eredeti](#)

(Új Néplap, 2020. november 03., kedd, 12. oldal)

NÉBIH - szennyezett Fekete Szezám

Műsorvezető: Etilén-oxiddal szennyeződött a Naturfood Kft. 500 grammos kiszerelésű Fekete Szezám terméké, ezért a vállalat visszahívja a készítményt. Az Indiából származó szennyezett szállítmányról Hollandia élelmiszerbiztonsági hatósága értesítette Magyarországot. Az Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal arra kéri a vásárlókat, hogy ne egyenek a szezámagból, mert az etilén-dioxid /Sic! Helyesen: etilén-oxid/ hosszú távú rendszeres bevitele daganatot okozhat.

[Eredeti](#)

(Karc FM, 2020. november 03., kedd, 12 óra)

A parlament elé került a fogyasztóvédelmi törvény módosítása

Az unióban forgalomba hozott termékek kettős minősége elleni fellépés lehetőségét és a fiktív értékelések tilalmát is tartalmazza a fogyasztóvédelmi törvények módosítása, amelyről kedden tárgyalt az Országgyűlés.

A kettős minőséggel szembeni fellépés jogi alapját teremti meg a fogyasztóvédelmi törvények módosítása, de az online kereskedelemben is segít megelőzni a fogyasztók megtévesztését - ismertette az előterjesztés tartalmát az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) államtitkára, Cseresnyés Péter. Mint kifejtette, Magyarország az elsők között jelezte Brüsszelben, hogy egyes termékeket jelentősen eltérő minőségben kínálnak Bécsben, Münchenben vagy Budapesten. Ennek kiküszöbölésére a magyar kormány és a V4-ek hatékony fellépésének köszönhetően már megszületett az uniós szabályozás, amely 2022 május 28-ától minősíti jogsértésnek, ha egy gyártó azonos külsővel, de eltérő összetételben gyártott termékeket hoz forgalomba a különböző tagállamokban. A tárgyalt változtatás nemcsak az élelmiszerek, hanem például a mosóporok vagy kozmetikai szerek kettős minőségének szankcionálására is lehetőséget ad a fogyasztóvédelmi hatóságnak. Ugyanígy vizsgálható a takarmány vagy a vetőmag is - tette hozzá. Cseresnyés Péter arról is beszámolt, hogy az online vásárlók megtévesztésének újabb lehetőségeit zárja ki a változtatás. A jövőben azonnal eljárhat a hatóság, ha egy webáruház vagy például egy szálloda fiktív fogyasztói értékelésekkel próbálja megtéveszteni a fogyasztókat. Az internetes kereséseknél 2022-től fel kell tüntetni, hogy az első helyen fizetett találat áll-e, és a találatok sorrendje milyen paraméterek mentén áll elő. (MTI) - balazshorvath

[Eredeti](#)

(jogaszvilag.hu, 2020. november 03., kedd)

OGY - Krónika 6. rész (fogyasztóvédelem)

Budapest, 2020. november 3., kedd (MTI) - Az unióban forgalomba hozott termékek kettős minősége elleni fellépés lehetőségét is tartalmazza a fogyasztóvédelmi törvények módosítása, amelyről kedden tárgyalt az Országgyűlés.

Fidesz: tisztességtelen a kettős minőség alkalmazása Barcza Attila (Fidesz) a javaslat egyik legfontosabb elemének nevezte a kettős minőség elleni fellépés jogi háttérének megteremtését. Rámutatott: a jövőben tisztességtelen piaci gyakorlatnak minősül, ha egy árut az egyik tagállamban úgy forgalmazznak, hogy küllemében megegyezik egy másik tagállamban forgalmazott termékkel, holott összetételében különbség van. A törvényjavaslat erősíti az online fogyasztói jogokat is, tekintettel a technológiai eszközök folyamatos fejlődésére - mondta. Az online marketing egyik legnagyobb térhódítása a közösségi médiában jelent meg. Számos szolgáltató használ pozitív fogyasztói véleményeket hirdetésként, amelyek olykor hamisak, vagy nem létező személyektől származnak. Közölte: tilos lesz az online vásárolható belépőjegyek internetes továbbértékesítése akkor, ha ennek célja a szabályok, például a vásárlási darabkorlátok kijátszása. Beszámolt olyan esetekről, amikor egyes cégek a PCR-teszteken próbáltak nyereszkedni. Elmondta: ez ügyben vizsgálatokat is folytattak, és kiderült, hogy minden negyedik cég jogsértően járt el. MSZP: egyre nő az online értékesítés szerepe Szakács László (MSZP) rámutatott, hogy az online kereskedelem szerepe felértékelődött a járványidőszakban, az ünnepek közeledtével pedig ez

még inkább így lesz, így a szigorítás elkerülhetetlen. Szerinte ugyanakkor a fogyasztóvédelemnek a megelőzésre is nagy hangsúlyt kell fektetnie, ehhez pedig minden feltételt biztosítani kell az érintett hatóság számára. Hangsúlyozta: ha a kormányzat számára a fogyasztóvédelem kiemelt ügy, akkor a pénzügyvilággal szemben is álljon a fogyasztók mellé. KDNP: hatékonyabban dolgozhatnak a fogyasztóvédők Juhász Hajnalka (KDNP) felidézte: olyan uniós irányelv született, amely Magyarország szempontjából kiemelt jelentőségű. Számos fogyasztóvédelmi szabály mellett az egyik legnagyobb eredmény a kettős minőség tisztességtelen kereskedelmi gyakorlattá minősítése - folytatta. Különböző összetételű az azonosnak látszó termékek esetében csak az országok eltérő szabályozása vagy az alapanyagok szezonális indokolhatja. A javaslat a hazai fogyasztóvédelmi intézményrendszert is hatékonyabbá teszi, például kötelező elektronikus kézbesítést vezet be a békéltető testületeknél. Az online kereskedelemben gyakorlatában fellépő problémákat is kezel a változtatás - mondta. A fogyasztónak például információval kell rendelkeznie arról, hogy magánszemélytől vagy kereskedőtől vásárol-e, fogyasztóvédelmi jogait ugyanis csak utóbbival szemben érvényesítheti. DK: az iskolában kell elkezdni a fogyasztóvédelmi oktatást Varju László (DK) azt kifogásolta, hogy nem készült hatástanulmány a törvényjavaslatához és idén már harmadjára módosítják a fogyasztóvédelmi törvényeket. Jelezte, üdvözlik azokat a kezdeményezéseket, amelyek a fogyasztók érdekében állnak. Elmondta, nagyon fontos a fogyasztók jogainak megerősítése az interneten, valamint az átláthatóság fokozása az online piacon. Közölte, nagyon fontos lenne az is, hogy az állampolgárok több ismerettel rendelkezzenek a fogyasztóvédelem területén, ennek oktatását már az iskolában el kell kezdeni. Független: a fogyasztóvédelem nem kerül elő, amikor a lakosság eladósodottságáról van szó Varga-Damm Andrea (független) arról beszélt, hogy a kormány nemcsak az uniós irányelvek átültetésében kellene ilyen szorgalmasnak lennie, hanem az Európai Bíróság ítéleteinek végrehajtásában is. Megjegyezte, Magyarország az elmarasztaló ítéletek 74 százalékát nem hajtja végre. Kitért arra, hogy ha a kormány fele ilyen energiával kísérelte volna figyelemmel a pénzügyi közvetítő rendszer tevékenységét, akkor nem adósítják el a magyar társadalmat. Hozzátette: a magyar kormány jobban védi a hibás kínai bugyit vásárló magyar polgárt, mint a több milliós hitelt felvevőt. Elmondta, Magyarországon az átlagos internetes vásárlás 15 400 forint, a háztartások átlagos, ingatlanfedezet melletti hitelfelvétele 9,1 millió forint. Amikor lakosság eladósodottságáról van szó, a fogyasztóvédelmi szempontok nem kerülnek előtérbe - vélekedett. Zárszó Cseresnyés Péter, az Innovációs és Technológiai Minisztérium kereskedelempolitikáért és fogyasztóvédelemért felelős államtitkára emlékeztetett arra, a termékek kettős minőségével kapcsolatban a visegrádi országok együtt fordultak 2017-ben az EU-hoz. Az unió ajánlását 2019-ben tette közzé - fűzte hozzá. Szólt arról is, hogy 88 iskolával működnek együtt a fogyasztóvédelmi oktatás területén. A civil szervezetek között pedig 80 millió forintot osztanak szét a fogyasztóvédelmi ismeretek társadalmi terjesztésére - részletezte. Beszámolt arról is, hogy a fogyasztóvédelmi hatóság három ezer elektronikus kereskedelmi egységet ellenőrzött a közelmúltban, ennek hatására jelentős mértékben csökkentek a jogszabálysértések. - bet bcl bzt kvs

Eredeti

(mti.hu, 2020. november 03., kedd)

OGY - Krónika 6. rész (fogyasztóvédelem)

Az unióban forgalomba hozott termékek kettős minősége elleni fellépés lehetőségét is tartalmazza a fogyasztóvédelmi törvények módosítása, amelyről kedden tárgyalt az Országgyűlés.

Fidesz: tisztességtelen a kettős minőség alkalmazása Barcza Attila (Fidesz) a javaslat egyik legfontosabb elemének nevezte a kettős minőség elleni fellépés jogi háttérének megteremtését. Rámutatott: a jövőben tisztességtelen piaci gyakorlatnak minősül, ha egy árut az egyik tagállamban úgy forgalmazznak, hogy küllemében megegyezik egy másik tagállamban forgalmazott termékkel, holott összetételében különbség van. A törvényjavaslat erősíti az online fogyasztói jogokat is, tekintettel a technológiai eszközök folyamatos fejlődésére - mondta. Az online marketing egyik legnagyobb térhódítása a közösségi médiában jelent meg. Számos szolgáltató használ pozitív fogyasztói véleményeket hirdetésként, amelyek olykor hamisak, vagy nem létező személyektől származnak. Közölte: tilos lesz az online vásárolható belépőjegyek internetes továbbértékesítése akkor, ha ennek célja a szabályok, például a vásárlási darabkorlátok kijátszása. Beszámolt olyan esetekről, amikor egyes cégek a PCR-teszteken próbáltak nyereszkedni. Elmondta: ez ügyben vizsgálatokat is folytattak, és kiderült, hogy minden negyedik cég jogsértően járt el. MSZP: egyre nő az online értékesítés szerepe Szakács László (MSZP) rámutatott, hogy az online kereskedelem szerepe felértékelődött a járványidőszakban, az ünnepek közeledtével pedig ez még inkább így lesz, így a szigorítás elkerülhetetlen. Szerinte ugyanakkor a fogyasztóvédelemnek a megelőzésre is nagy hangsúlyt kell fektetnie, ehhez pedig minden feltételt biztosítani kell az érintett hatóság számára. Hangsúlyozta: ha a kormányzat számára a fogyasztóvédelem kiemelt ügy, akkor a pénzvilággal szemben is álljon a fogyasztók mellé. KDNP: hatékonyabban dolgozhatnak a fogyasztóvédők Juhász Hajnalka (KDNP) felidézte: olyan uniós irányelv született, amely Magyarország szempontjából kiemelt jelentőségű. Számos fogyasztóvédelmi szabály mellett az egyik legnagyobb eredmény a kettős minőség tisztességtelen kereskedelmi gyakorlattá minősítése - folytatta. Különböző összetételű az azonosnak látszó termékek esetében csak az országok eltérő szabályozása vagy az alapanyagok szezonális indokolhatja. A javaslat a hazai fogyasztóvédelmi intézményrendszert is hatékonyabbá teszi, például kötelező elektronikus kézbesítést vezet be a békéltető testületeknél. Az online kereskedelemben gyakorlatában fellépő problémákat is kezel a változtatás - mondta. A fogyasztónak például információval kell rendelkeznie arról, hogy magánszemélytől vagy kereskedőtől vásárol-e, fogyasztóvédelmi jogait ugyanis csak utóbbival szemben érvényesítheti. DK: az iskolában kell elkezdni a fogyasztóvédelmi oktatást Varju László (DK) azt kifogásolta, hogy nem készült hatástanulmány a törvényjavaslathoz és idén már harmadjára módosítják a fogyasztóvédelmi törvényeket. Jelezte, üdvözlik azokat a kezdeményezéseket, amelyek a fogyasztók érdekében állnak. Elmondta, nagyon fontos a fogyasztók jogainak megerősítése az interneten, valamint az átláthatóság fokozása az online piacon. Közölte, nagyon fontos lenne az is, hogy az állampolgárok több ismerettel rendelkezzenek a fogyasztóvédelem területén, ennek oktatását már az iskolában el kell kezdeni. Független: a fogyasztóvédelem nem kerül elő, amikor a lakosság eladósodottságáról van szó Varga-Damm Andrea (független) arról beszélt, hogy a kormánynak nemcsak az uniós irányelvek átültetésében kellene ilyen szorgalmasnak lennie, hanem az Európai Bíróság ítéleteinek végrehajtásában is. Megjegyezte, Magyarország az elmarasztaló ítéletek 74 százalékát nem hajtja végre. Kitért arra, hogy ha a kormány fele ilyen energiával kísérte volna figyelemmel a pénzügyi közvetítő rendszer tevékenységét, akkor nem adósítják el a magyar társadalmat. Hozátette: a magyar kormány jobban védi a

hibás kínai bugyit vásárló magyar polgárt, mint a több milliós hitelt felvevőt. Elmondta, Magyarországon az átlagos internetes vásárlás 15 400 forint, a háztartások átlagos, ingatlanfedezet melletti hitelfelvétele 9,1 millió forint. Amikor lakosság eladósodottságáról van szó, a fogyasztóvédelmi szempontok nem kerülnek előtérbe - vélekedett. Zárszó Cseresnyés Péter, az Innovációs és Technológiai Minisztérium kereskedelempolitikáért és fogyasztóvédelemért felelős államtitkára emlékeztetett arra, a termékek kettős minőségével kapcsolatban a visegrádi országok együtt fordultak 2017-ben az EU-hoz. Az unió ajánlását 2019-ben tette közzé - fűzte hozzá. Szólt arról is, hogy 88 iskolával működnek együtt a fogyasztóvédelmi oktatás területén. A civil szervezetek között pedig 80 millió forintot osztanak szét a fogyasztóvédelmi ismeretek társadalmi terjesztésére - részletezte. Beszámolt arról is, hogy a fogyasztóvédelmi hatóság háromezer elektronikus kereskedelmi egységet ellenőrzött a közelmúltban, ennek hatására jelentős mértékben csökkentek a jogszabálysértések. -

[Eredeti](#)

(webradio.hu, 2020. november 03., kedd)

Versenyhivatali vizsgálat kezdődött a Nutriverson Kft. ellen

Vizsgálatot kezdett a Gazdasági Versenyhivatal (GVH) a Nutriverson Kft. ellen, mivel az étrend-kiegészítőket forgalmazó vállalkozás hirdetései feltehetően jogsértőek - közölte a GVH az MTI-vel. A Gődény György gyógyszerész szereplésével készült hirdetések olyan állításokat tartalmaznak, amelyek nem felelnek meg az élelmiszerekre

Vizsgálatot kezdett a Gazdasági Versenyhivatal (GVH) a Nutriverson Kft. ellen, mivel az étrend-kiegészítőket forgalmazó vállalkozás hirdetései feltehetően jogsértőek - közölte a GVH az MTI-vel. A Gődény György gyógyszerész szereplésével készült hirdetések olyan állításokat tartalmaznak, amelyek nem felelnek meg az élelmiszerekre vonatkozó ágazati szabályoknak - indokolták a vizsgálatot. A GVH szerint az egészségügyi szakemberek ajánlása megtévesztő módon azt üzenheti, hogy egy termék megbízhatóbb, hatásosabb a többinél. Az uniós szabályozás sem engedi meg, hogy élelmiszerek ajánlásai orvosokra, egészségügyi szakemberekre, vagy akár egészségügyi szervezetekre hivatkozzanak. Az ilyen reklámüzenetek a tartalmuk valóságától függetlenül jogsértőek - tették hozzá. Az eljárás időtartama három hónap, de indokolt esetben két alkalommal, egyenként legfeljebb két hónappal meghosszabbítható. - MarketingPirula

[Eredeti](#)

(marketingpirula.hu, 2020. november 03., kedd)

Új kutatás indult a biobúza vizsgálatára

A vizsgálat célja, hogy minél több egészséges, szermaradványoktól mentes biobúzaliszt kerüljön a pékségekbe és a hazai fogyasztók asztalára.

A hiánypótló kutatásban a szakemberek ökológiai gazdálkodási körülmények között, szántóföldi kispárcellás kísérletekben tesztelik a biotermesztés számára ígéretes hazai és nemzetközi búzafajtákat - közölte az Ökológiai Mezőgazdasági Kutatóintézet (ÖMKi). A vizsgálat célja egyebek mellett, hogy minél több egészséges, szermaradványoktól mentes biobúzaliszt kerüljön a pékségekbe és a hazai fogyasztók asztalára. A közlemény szerint az országosan hét helyszínen több mint 20 búzafajtaival indított tesztek eredményei segíteni fogják a gazdákat abban, hogy a térségükben legjobban teljesítő fajtákat válasszák ki saját, ökológiai művelésbe vont területeikre. Az új kispárcellás biobúza-kísérletekről november 3-án, a magyar tudomány ünnepén számolt be az ÖMKi. A szakemberek abban bíznak, hogy a kutatás, az ÖMKi 2012 óta működő "on-farm" fajtakísérleteivel együtt tovább erősíti a termelők sikeres átállását az ökológiai termesztésre, amelynek egyik alapvető feltétele a termőhelyhez alkalmazkodó, ellenálló fajták megválasztása. A hazai on-farm biogabona-kutatások alkalmával eddig nagy parcellákon vizsgálták a hagyományos búzafajták mellett az úgynevezett ősgabonák teljesítményét. A globális kihívások, például a klímaváltozás, a népességnövekedés, a talajdegradáció vagy éppen a körülöttünk zajló világhírvány fokozottan rávilágítanak a biztonságos élelmiszerellátás fontosságára, vagyis a helyben, fenntartható módszerekkel megtermelt, egészséges és elérhető élelmiszerek stratégiai szerepére - mutatnak rá. Magyarországon is érezhető a fordulat, amely a kémiai növényvédő szerekre és műtrágyákra alapozott mezőgazdaság irányából egyre inkább az agroökológiai módszereket alkalmazó termelés felé mutat. Ezt igazolja többek között, hogy a biogazdálkodásba bevont területek mérete az elmúlt öt évben megduplázódott és fokozott figyelmet kapnak az ökológiai gazdálkodást segítő tudományos kutatások. "Az országos kispárcellás ökobúzafajta-teszthálózat elindításával nagy lépést teszünk a fenntartható mezőgazdaság előmozdításáért, hiszen az ország hét térségében tudunk eredményeket bemutatni a fenntarthatóság iránt elkötelezett gazdálkodóknak a sikeres fajtaválasztás érdekében. A hálózattal egyúttal régi hiányt pótlunk, hiszen a kémiai növényvédő szerekre és műtrágyákra alapozott termesztésben már régóta működik országos kispárcellás fajtavizsgálati hálózat" - mondta el Drexler Dóra, az ÖMKi ügyvezetője. A közlemény szerint a kispárcellás fajtavizsgálatokat gazdák bevonásával, a hazai agrárkutatásban élen járó intézmények, a martonvásári Agrártudományi Kutatóközpont, a Szegedi Gabonakutató Nonprofit Kft., a Debreceni Egyetem és a Karcagi Kutatóintézet közreműködésével végzik. A tudományos kísérletekben kiemelt partnerük a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, valamint a Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és Terméktanács. Fontosnak nevezik, hogy a teljes ökológiai termékpálya, vagyis a biobúza-termesztés mellett az őrlés és a feldolgozás is itthon valósuljon meg, és a helyben előállított biotermékekre rátaláljon a magyar gasztronómia. Ezért, mint írják, az ÖMKi létrehozott egy gazda-molnár-pék adatbázist, hogy a termelők és a termékpálya további szereplői könnyebben egymásra találjanak, és ezáltal minél több pékségbe és háztartásba eljuthasson az egészséges, szermaradványoktól mentes biobúzaliszt. - NOOL

[Eredeti](#)

(nool.hu, 2020. november 04., szerda)

Betiltott a Nébih egy férfiaknak ajánlott étrend-kiegészítőt

A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) vizsgálatai gyógyszerhatóanyagot mutattak ki a Lak.I Medical Kft. által forgalmazott négyféle, férfiaknak ajánlott étrend-kiegészítő kapszulában, ezért a hivatal kötelezte a forgalmazót, hogy a termékeket azonnal vonja ki a kereskedelmi forgalomból és hívja vissza azokat a fogyasztóktól - közölte a Nébih a honlapján szerdán. A hatóság egyúttal végleg megtiltotta az érintett termékek - a RED ONE PLUS, a DIABLO EXTRA, a MARATON CLASSIC és a COLD POWER étrend-kiegészítők - további forgalmazását is. A Lak.I Medical Kft. által forgalmazott termékekben talált gyógyszerhatóanyagokról közölték, hogy a szildenafil mértéke elérte a terápiás dózisnak megfelelő mennyiségét, míg a tadalafil ezt meghaladta, a vizsgálat ezeken kívül szennyező mennyiségben paracetamolt is kimutatótt. Kiemelték, hogy az étrend-kiegészítők az érvényes uniós és magyarországi szabályozás szerint élelmiszernek minősülnek, amelyekben gyógyszer-hatóanyag felhasználása tilos. Az ellenőrzött termékek a jelölésük alapján kizárólag növényi hatóanyagokat tartalmaznak, a vizsgálatok azonban kimutatták, hogy ez a valóságnak nem felel meg, így hamisítványnak minősülnek. Elfogyasztásuk komoly egészségkárosodási kockázatot jelenthet a fogyasztóknak. A forgalmazó ellen jelenleg is eljárás folyik, mivel a Gold Power elnevezésű étrend-kiegészítő kapszulája is a most talált gyógyszerhatóanyagokat tartalmazta. A hivatal a forgalmazóval szemben élelmiszer-ellenőrzési bírságot szab ki, továbbá - a hamisítás miatt - büntetőfeljelentést tesz. A Nébih arra kéri a vásárlókat, amennyiben ezeknek a készítményeknek a forgalmazását észlelik, a lakosság egészségének védelme és a gyors hatósági intézkedések érdekében jelezzék a Nébih ZöldSzámán (06-80/263-244) vagy e-mailben a ugyfelszolgalat@nebih.gov.hu oldalon. (MTI) NÉBIH étrend-kiegészítő -

Eredeti

(168ora.hu, 2020. november 04., szerda)

Nagyon vigyázz: ezzel a 6 hozzávalóval teljesen kinyírhatod a komposztodat

Még ha a lelkesedés és a pozitív szándék meg is van, kezdőként számos olyan hibát elkövethetünk a komposztálás során, amik romba dönthetik az erőfeszítéseinket.

Korábban mi is beszámoltunk a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal kutatásáról, ami szerint évente több mint 600 millió adag élelmiszert pazarolunk el a háztartásainkban Magyarországon. Ez a mennyiség több mint félmillió ember teljes körű éves ételmezését fedezné. A veszteség pénzben kifejezett értéke több mint 170 milliárd forint, vagyis fejenként 18 000 forint. A Nébih friss kutatása szerint egy átlagos magyar állampolgár évi 65 kg élelmiszerhulladékot "termel". Ennek fele nem megelőzhető (csirkecsont, zöldség- és gyümölcshéj, tojáshéj stb.), a másik fele viszont egy kis odafigyeléssel elkerülhető lenne. Az élelmiszerpazarlás elleni világnap alkalmából idén a Pénzcentrum online kutatást készített, hogy felmérje a lakosság tapasztalatait a koronavírus világjárvány és az élelmiszerhulladék keletkezésének összefüggésében. Mint kiderült, a kutatásban részt vevők 40,7 százaléka kevesebbet pazarolt a járvány alatt, ami jó hír, a pozitívumot azonban árnyalja, hogy erre

főként az anyagi körülmények romlása volt kényszerítő hatással, illetve az, hogy sokan változtattak a vásárlási szokásaikon. A konyha mindennapos használata közben rengeteg hasznos hulladék keletkezik, amit ahelyett, hogy kidobunk, érdemes újrahasznosítani, például komposzt formájában. Azonban még ha a lelkesedés és a pozitív szándék meg is van, kezdőként számos olyan hibát elkövethetünk, amik romba dönthetik az erőfeszítéseinket. Szerencsére ezek egyike sem visszafordíthatatlan, sőt, könnyen orvosolható. Most összeszedtünk néhányat közülük a Real Simple cikke alapján, és azt is elmondjuk, mivel lehetne kiküszöbölni őket annak érdekében, hogy a komposzt még jobb minőségű és hasznos legyen. Ha megpróbáljuk a nem organikus élelmiszer-maradékokat újrahasznosítani, vagy vegyszerekkel kezelt alapanyagokat teszünk a komposztba, az sajnos igen rosszul sülnhet el, hiszen a komposzt így kemikáliákat fog tartalmazni, amik csak mérgezik a talajt. Lehet, hogy elsőre kihívásnak tűnik, de mindenképp törekedjünk arra, hogy csak vegyszermentes "hozzávalókat" használjunk. Az állati maradványok lényegében természetes anyagok, így logikusnak tűnhet, hogy jó komposzt-kiegészítők. Valójában viszont jóval hosszabb ideig tart a lebomlásuk, és az is tény, hogy a folyamat kellemetlen szagokkal jár, emellett legyeket, rágszálókat és mindenféle nem kívánatos vendéget vonzhat. A tojánhéjjal ugyanakkor nincs gond: kalciumot tartalmaz, ami fontos szerepet játszik a gyökerek fejlődésében, így befolyásolja a termés minőségét is, valamint erősíti a növényi sejtfalat. Ha komposztot állítunk elő, tartsunk szem előtt egy nagyon fontos (és egyszerű) alapelvet: a barna és a zöld anyagok egyensúlyát. Általános szabály, hogy ez az arány kettő az egyhez legyen. A zöld anyagok közé tartoznak a még hidratált állapotban lévő szerves anyagok, például a fűnyesedék, ételmaradék, gyom. A barna anyag a szárított szerves anyagokat jelenti, például lehullott, száraz leveleket, papírzacskót, dióhéjat, tojánhéjat. Általában egyébként a zöld anyagból több áll rendelkezésre, mint barnából, de a jó komposztnak valójában több barnára van szüksége. Néhány komposztba - fajtától függően - férgeket is tehetünk, sőt, van, amibe egyenesen javasolt, erre azonban általában nincs szükség. Annak érdekében, hogy ne zavarjuk meg az ökoszisztéma általános működését, jobb, ha hagyjuk, hogy a komposztálás folyamatai természetes módon működjenek anélkül, hogy erőltetnénk a gyorsítást. Mindig azokat a szabályokat kövessük, amik az adott fajta komposztra vonatkoznak! Ha például beltéri komposztrendszerünk van, kifejezetten kerüljük a férgek alkalmazását. A komposzt egy élő entitás, figyelmet igényel. Ahhoz, hogy megfelelő minőségű legyen, gondot kell rá fordítani (jó példa erre, hogy ha rendesen csináljuk, a komposztunknak nem lesz szaga). Törődjünk vele úgy, mint a kertünkkel tesszük. Ha azt észleljük, hogy a komposztnak kezd kellemetlen szaga lenni és nedves is, adjunk hozzá több barna anyagot, és forgassuk meg! Az pedig, ha nem indulnak el a megfelelő folyamatok, azt jelzi, hogy túlságosan száraz a keverékünk vagy nem tartalmaz elegendő nitrogént. Ha ezt tapasztaljuk, adjunk hozzá egy kis vizet és több zöld anyagot. Elég egy kis figyelmeztetés ahhoz, hogy szintetikus anyagok keveredjenek a komposzt anyagába, és máris sok kárt okozunk. Nagyon fontos ezért odafigyelnünk arra, hogy a gyümölcs- és zöldség héjakon, papírzacskókon ne legyenek címkék, kötözőanyagok, ragasztó, gumiszalagok, ezek ugyanis biológiailag nem lebonthatóak. A műanyag, a gumi és a fém semmiképp nem lehet része a komposztnak. Címlapkép: Getty Images -

[Eredeti](#)

(hellovidek.hu, 2020. november 04., szerda)

CSAK ÓVATOSAN A FEKETE PÉNTEK(EK)KEL!

Nem mindent éri meg lecserélni az év végi fogyasztói fi esztán, vagy nem mindenáron. Viszont sajnos egyre több az olyan elektronikai cikk, amelynek a javítása nem gazdaságos vagy nagyon kockázatos

A modern fogyasztók végérvényesen rá vannak utalva a technológiára. És most közel sem csak arra gondolunk, hogy az elérhetőségünk, a leveleink, a közösségi oldalaink és videóink, vagy éppen maguk a mobilkészülékeink nélkül teljesen elveszettek vagyunk. Nem. Most, a fekete péntek(ek) és a környező hetek vásárlási örülete előtt nem az igényről, hanem éppen a feleslegesen generált vagy keletkező igényekről, azok hathatós kordában tartásáról, valamint a javíthatóság egyre kilátástalanabb lehetőségeiről lenne érdemes beszélni

A kívánalmak visszafogása azonban egyáltalán nem független attól, hogy az emberek többsége lényegében egyet tehet, ha elromlik vagy látványosan elavul a régi készüléke: kukába dobja, jobb esetben a szelektív gyűjtőbe viszi. Ma már ugyanis egyre szűkül azon elektronikai eszközök köre, amelyeket érdemes megjavítani.

HIBÁK ÉS JAVÍTÁSUK

Eleve a kis, 5-10 ezer forintos darabokat már el sem szabad vinni javíttatni, hiszen e termékkörben bizonyosan többbe kerül a beavatkozás, mint az újabb (rendszerint jobb, szebb) áru megvásárlása. A leggyakoribb a nagy háztartási eszközök, a hűtők, mosó- és mosogatógépek javíttatása, hiszen ezek drágább, nehezen mozgatható, néha bekötést is igénylő darabok, így esetükben a kisközepes beavatkozásoknak még van értelme. Hasonló kategóriát jelent a mobiltelefonok, a laptopok vagy a tévék reparáltatása. Ezeknél azonban csak akkor éri meg a kijelzőt vagy a hardvert teljesen kicserélni, ha drágább és legfeljebb két-három éves modellekről van szó. E kor felett már kifejezetten megkérdőjelezhető, hogy egy 30- 60 ezer forintos nagyjavításnak bármi értelme lenne. Mi több, alsó közép kategóriás, újonnan is legfeljebb 100-150 ezer forintos készülékeknél sem igazán érdemes megkockáztatni a nagyjavítást, ha éppen lejárt a két-három éves garancia. (Pár évtizede a fizetésekhez képest jóval drágább volt mondjuk egy televízió vagy egy mosógép, de nem háromöt- hét, hanem alapesetben húsz-harminc esztendeig, néha még tovább is működött.)

Ugyanakkor ma egy öt-hat évesnél idősebb szórakoztatóelektronikai készüléket vagy egy tíz-tizenkét esztendősnél korosabb háztartási nagygépet legfeljebb akkor érdemes reparáltatni, ha a csatlakozója, kapcsolója vagy más olyan apró része megy tönkre, amelynek a javíttatása, cseréje 10-20 ezer forint alatt megúszható. Az élelmesebbek persze a használtcikk-boltokban vagy az online hirdetési oldalakon próbálkozhatnak az alkatrészek történő értékesítéssel, de a néhány ezer forintos értékű félhalott eszközöknek új tulajdonost keresni sem igazán felemelő feladat... Holott pár évtizede még akár olyan ismerős is akadt, aki az öreg tévét meg tudta bütykölni pár forrasztással, a hűtőgép kompresszorát mehegesztette, vagy éppen elvitte a porszívó, a mosógép motorját újratervezni

No, ezek az idők elmúltak, a szakszervizek is az esetek 90-95 százalékában kész paneleket, gyári vagy utángyártott fődarabokat cserélnék pár csavar és csatlakozó meglazításával. A régi, rossz alkatrészek pedig a szemétdombon végzik. Néha, ha különösen drága, ritka darabokról van szó, akkor a gyártó (vagy annak beszállítója) maga újítja fel ezeket - de ezt is jobbára azért teszi, hogy a szigorodó környezetvédelmi előírásoknak megfeleljen, vagy mert környezetvédelmi támogatást kapott az ilyen visszagyűjtési akciókra.

NE SIESSÜNK A CSERÉVEL

Kanyarodjunk vissza a fekete péntek jelenséghez, amely mintha évről évre napokkal vagy akár egy-két héttel előbb kezdődne. A kisebb-nagyobb leárazások sokakat csábítanak: milyen

jó is lenne lecserélni a régi háztartási nagygépet vagy valamelyik családtag telefonját, tévéjét... Ugyanakkor praktikus megvárni az adott készülék halálát, mert hát eléggé gyakran találunk olyan rászoruló rokont, ismerőst, akinek akár ajándékba, akár jelképes összegért odaadva megszabadulhatunk a még éppen működő szerkezetünktől. S nem árt mindig odafigyelni arra, hogy az igényünk valós, megalapozott legyen. Mire gondolunk itt? Például arra, hogy ha az iPhone 7-esünk vagy 8-asunk kiválóan teszi a dolgát, akkor vajon mi szükségünk van egy 250-300 ezer forintos iPhone 11-esre vagy egy ennél is jóval drágább 12-es csúcsmoddellre? Vagy ha van egy 140 centis képátlójú tévénk, akkor mennyivel leszünk boldogabbak egy 165 centis készülékkel? De még hosszan lehetne folytatni a sort...

Pedig a fekete péntek(ek) éppen erről az impulzusvásárlásról szólnak. Arról, hogy a 240-260 ezer forintos telefon most 199 ezerért elcsíphető, vagy éppen a tavaly még 150 ezerért levadásztott 140 centis tévét az idén akár 139 999 forintért lecserélhetjük arra a bizonyos 165 centiméteresre. Arra, ami a szomszédnak, barátunknak, ismerősnek vagy rokonnak is van, és éppen pár hete büszkélkedett el vele.

MEGÉRI A LEGOLCSÓBB?

E nyilvánvalóan felesleges, jellemzően presztízskiadásokon túl azonban számos olyan élethelyzet adódik, hogy például az otthoni munka megnövekedett mennyisége miatt a gyerekeknek, a párnak, a családfőnek új számítógépre van szüksége, vagy épp egy komolyabb wifimodemet kell beszerezni, hogy bírja az otthoni hálózat a járványhelyzet miatti pluszterhelést. Ilyenkor is fontos szabály azonban, hogy legalább 5-10 percet szánjunk arra, hogy a számos netes oldal összehasonlító tesztjeibe belenézzünk, ne pedig vaktában lövöldözzünk. Már egy-két szakértői cikk, elemzés, teszt átolvasása után képbe kerülhetünk. Legalább annyira, hogy feleslegesen nem szórunk ki pénzt az ablakon, de elkerüljük azt, hogy a legolcsóbb, akciós eszköz éppen arra nem lesz eléggé jó, amire eredetileg szántuk volna...

FOGYASZTÓVÉDŐK TANÁCSAI

A fekete pénteki akciók hirtelen döntésre sarkallnak. Álljon itt néhány adat és jó tanács

A háztartási nagy- és kisgépek, a híradástechnikai készülékek, a kép- és hanghordozók forgalma hagyományosan a negyedik negyedévben erős. A KSH adatai alapján tavaly ebben az időszakban a hazai vásárlók 122 milliárd forintot költöttek ilyen termékekre (2019 első három negyedévének átlagát ez a szám 58 százalékkal haladja meg). Szakértői várakozások szerint Észak-Amerikában az idén a karácsony előtti másfél hónapban akár 22-25 százalékkal is csökkenhet a forgalom. A McKinsey korábbi tanulmánya alapján az Egyesült Államokban a vevők 44 százaléka nem gondolt különösebben arra, mit szeretne beszerezni az akciók alatt. Nagyjából ez volt az arány Nagy-Britanniában (48), Kanadában (49), míg Németországban 58 százalékot ért el a bizonytalan fogyasztók aránya. A Tudatos Vásárlók Egyesülete szerint az a legfontosabb minden vásárló számára, hogy körültekintően válasszon a Black Friday napokon és a karácsonyi vásárlások során, legyen szó bármiről. Az eMAG magyar webáruház adatai alapján tavaly a magyarok 136 ezer terméket rendeltek a Black Friday-akció első hét órájában, összesen 3,4 milliárd forint értékben. Mit kerestek a vevők? Főként laptopot, mobiltelefont, mikrohullámú sütőt és akkus fűrő-csavarozót. A Tudatos Vásárlók Egyesülete szerint nagyon csábító tud lenni, ha alacsonyabb árakat lát valaki, de érdemes elgondolkodni azon, hogy olyan termékekre fordítsuk a pénzünket, amelyekre valóban szükségünk van, s hosszú távon tudjuk használni azokat. (Másképpen: érdemes átnézni a lakásban lévő háztartási gépeket, és csak akkor vadászni akcióra, ha valamelyik ténylegesen meg is érett a cserére.) Mivel a vásárló a pénzével szavaz, így a végső döntés előtt érdemes teszteket olvasni, s mondjuk egy ár-összehasonlítóval megnézni, hogy az akciósnak kikiáltott ellenérték valóban az-e.

[Eredeti](#)

(Figyelő, 2020. november 05., csütörtök, 72+73. oldal)

Többet költünk karácsonyi ajándéokra

Az e-kereskedelem a járvány egyik nyertese, de a Black Fridayjel kezdődő karácsonyi szezonban sok múlik azon, lesznek-e korlátozások a hagyományos boltokban. Az idén átlagosan 52 300 forint fejenként az ajándéokra szánt keret, 8 százalékkal nagyobb, mint tavaly.

TÁBLÁZAT

A HAZAI E-KERESKEDELEM BŐVÜLÉSE

Forrás: GKI Digital

Többet költünk idén karácsonykor

ONLINE ELADÁSOK Főszerepben a játékok, a könyvek, a ruházati és a szépségápolási cikkek

Az e-kereskedelem a járvány egyik nagy nyertese, de a Black Fridayjel kezdődő karácsonyi szezonban azon is sok múlik, lesznek-e korlátozások a hagyományos boltokban.

Az idén átlagosan 52 300 forint fejenként a karácsonyi ajándékokra szánt keret, 8 százalékkal nagyobb, mint tavaly - ismertette a Világgazdasággal Madar Norbert, a GKI Digital vezető tanácsadója az Árukeresővel közös kutatás eredményeit. Figyelembe véve az ajándékozottak körének járvány miatti szűkülését, az inflációt meghaladó mértékű növekedés várható a költségekben, és az egy főre jutó ajándékok értéke jelentősen megnő. Mivel a laptopok, háztartási gépek, okostévék, játékkonzolok és egyéb számítástechnikai kiegészítők iránti kereslet a vírus hatására már a tavasszal tetőzött, ezúttal nagyobb szerep juthat a játékoknak, könyveknek, ruházati cikkeknek és szépségápolási termékeknek. Ha nem lesznek a vásárlási szokásokra hatást gyakorló további szigorítások, akkor 20 százalék körüli bővüléssel számolhatnak az ünnepi időszakban az e-kereskedők, de ha a hagyományos boltokat érintő korlátozások is életbe lépnek, 30-40 százalékos is lehet a többletforgalom.

Madar Norbert szerint a pandémia e-kereskedelemre gyakorolt hatása közvetve már az első negyedévben érezhető volt, ám a járvány hazai megjelenése és a Maradj otthon! kampány indítása után, a második negyedévre vált igazán meghatározóvá. Így 2020 első fél évének online forgalma a GKI Digital mérései szerint 34,8 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbit, elérve a bruttó 355,1 milliárd forintot. Miközben a kereskedelem egésze gyakorlatilag stagnált, az online piac első negyedéve 21 százalékos, míg a második negyedéve önmagában is imponáló, 47 százalékos bővülést produkált. Ugyan a harmadik negyedév "csak" 19 százalékos bővüléssel zárt, még ezzel a gyengébb három hónappal is ez volt az elmúlt öt év leggyorsabb növekedése - miközben évek óta 15-18 százalékos dinamika volt a jellemző. Madar Norbert kiemelte, hogy a bővülés a műszaki és számítástechnikai cikkek, a barkács- és lakásfelszerelési, valamint az élelmiszereket, drogériai és háztartási termékeket magába foglaló FMCG területén volt a legerőteljesebb. A műszaki cikkek online forgalma csak a második negyedévben 84 százalékkal ugrott meg éves alapon, a harmadikban pedig további 28 százalékkal. Sokatmondó, hogy 2019-ben a műszaki szektor online forgalma még az utolsó, ünnepi negyedévben sem nőtt ilyen mértékben.

Bizonyos kategóriák online kereslete kifejezetten a járvány miatt lendült fel (élelmiszerek, drogériai, háztartási cikkek), míg más kategóriákban a digitális oktatás, az otthoni munka

növelte tavasszal a keresletet (műszaki cikkek, laptopok, számítástechnikai kiegészítők). Ahogy a vírus és a megváltozott körülmények egyre inkább az életünk részévé váltak, a szakember szerint sorra jelentek meg az újabb és újabb extra igények: a rendszeresebb otthoni léthez kapcsolódó funkcionális bútorok, a kényelmes ruházat, a lakásfelújításhoz, kertrendezéshez szükséges eszközök, valamint a sportszerek iránt. Ezáltal a többletforgalomért a hagyományos üzletekből való átterelődés, az előrehozott költés és az előre nem tervezett, extra vásárlás együttesen felelt.

Más úton jár Európa, mint Amerika

Miközben Amerikában a megváltozott vásárlási szokások, tömegesen csődbe ment boltok, valamint a jelentős földrajzi távolságok miatt minden idők legnagyobb webes fekete péntekére és azt követő online szezonjára készülnek, addig Európában a boltbezárások miatt a kormányok és versenyhatóságok árgus szemmel figyelik az e-kereskedőket, nehogy túlzásba vigyék az akciókat - hangsúlyozta Madar Norbert. A szabályozói nyomás Magyarországon nem olyan erős, mint a francia, osztrák vagy épp a német piacon, de azt már a hazai e-kereskedelmi szereplők is megtapasztalhatták, hogy az idén a Gazdasági Versenyhivatal és a fogyasztóvédelem kiemelt figyelmet fordít rájuk, és akár milliárdos nagyságrendű bírságokat is kiszab, ha szabálytalanságot vél felfedezni a működésükben, promóciós aktivitásukban. VG

Az inflációt meghaladó mértékű növekedés várható a költségekben

GYÖNGYÖSI BALÁZS, VG

[Eredeti](#)

(Világgazdaság, 2020. november 05., csütörtök, 1+5. oldal)

Reboot Hungary

A tervek szerint január elsejétől változnak a bankkártyás fizetésre vonatkozó szabályok. Ennek az a lényege, hogy a szolgáltatók a legkisebb összeg fizetés esetén sem tagadhatják meg a kártyás fizetést, tehát az érintésmentes fizetést. Erre azonban még sok kiskereskedőnek és szolgáltatónak is fel kell készülnie, ráadásul sok esetben mi is szeretjük a készpénzünket használni, tehát sokunknak hozzá kell ahhoz is szokni, hogy a technológiai fejlődés ezt a területet is elérte és biztosítja most már. Ma délután kezdődik majd egy konferenciasorozat, a Reboot Hungary, amely a készpénzhasználathoz való ragaszkodásról, illetve az online fizetés előnyeiről szól majd. A telefonnál Csermely Ákos, a Reboot Hungary konferencia szervezője. Címkék: Beke György, csalás, fogyasztóvédelem, marketingtevékenység.

[Eredeti](#)

(Kossuth Rádió - Napközben, 2020. november 05., csütörtök, 09 óra)

Megteheti-e a boltos, hogy kisebb összegeket nem enged bankkártyával fizetni?

Azokban az üzletekben, ahol van mód a bankkártya elfogadására, nem zárkozhatnának el attól, hogy azzal fizessen a vevő.

A Gazdasági Versenyügyi Tanácsadó Irodahálózathoz olyan panasz érkezett nemrégiben, mely szerint egy műszaki boltban a vásárlóval a kasszánál azt közölték, hogy ha készpénzben fizet, akkor 980, ha kártyával, akkor 1130 forintba kerül az alkatrész, amit kiválasztott. Mivel nem volt nála papírpénz, drágábban kapta csak meg, amire szüksége volt, kénytelen volt többet fizetni. Felháborította az eset, mivel évek óta bankkártyát használ. Szerinte nem szabályszerűen jártak el vele. A GVTI álláspontja szerint sem jogszerű az ugyanarra a termékre vonatkozó árkülönbözet alkalmazása ugyanabban az üzletben. Ez sérelmes kereskedelmi gyakorlat, főleg ha a fogyasztó erről csak a pénztárnál értesül. Ilyen esetekben érdemes bejelentést tenni a kormányhivatalban működő fogyasztóvédelmi hatóságnál. Azt sokan tudják, hogy a kereskedőknek jutalékot vagy fix díjat kell fizetniük a szolgáltatónak, akivel a bankkártya-terminál elhelyezésére vonatkozó szerződést megkötötték. Sokszor ezt az összeget aszerint számolják ki, hány alkalommal fizettek náluk kártyával. Így azokban a kisebb üzletekben, ahol gyakori a kisebb összegű tranzakció, ahol a forgalom jelentős részét ezek teszik ki, a sokszori pár száz forintos ügyletek miatt arányaiban magasabb tranzakciós költségek terhelik a boltot. Ha viszont lehet náluk kártyával fizetni, az előnyös a vevőknek, több vásárlót vonzhatnak így. A fogyasztóvédők tapasztalatai szerint mégis előfordul, hogy például trafikok, cukrászdák, büfék, kisboltok limitet alkalmaznak, azaz például ezer forint alatt csak készpénzt fogadnak el. Előfordul, hogy a boltosok kettős játékot üznek: elfogadják a bankkártyát, mert nem akarnak elesni a kártyás vevőktől, de kisebb összegek esetén megtiltják a használatát - tudtuk meg a GVTI szakértőtől. Az Európai Unió irányelve azt javasolja, sehol ne számoljanak fel készpénz-helyettesítő fizetési eszközök használatáért külön díjat. A fogyasztóvédőknek pedig az a véleményük, hogy készpénz-helyettesítő fizetési eszköz használata esetén a fogyasztót semmilyen hátrányos megkülönböztetés nem érheti. Noha nincs olyan konkrét rendelkezés hazánkban, amely kifejezetten tiltaná az említett limit alkalmazását. A limit alkalmazása nem lesz sem fogyasztóbarátabb, sem kevésbé kínos, ha erről előre tájékoztatják a vevőt, de legalább a kellemetlenségek jelentős része elkerülhető lenne, ha már a bejáraton kellően hangsúlyosan, a kártyalogókkal azonos helyen, azok mellett egyértelműen kiírnák, hogy így járnak el. Ennek hiányában jogsértő a gyakorlat, de még ezzel együtt is aggályos a GVTI szerint. A kártyacégek sem nézik jó szemmel a különbségtételt. A Pénzügyi Navigátor Tanácsadó Irodahálózat utána járt a nagyobb kártyaterminál-szolgáltatóknál, mi a véleményük az efféle limit alkalmazásáról. Szinte mindenkitől egyértelműen azt a választ kapta, hogy szigorúan megtiltják kereskedő ügyfeleiknek a bankkártyák elfogadása során bármilyen hátrányos megkülönböztetés alkalmazását az egyéb fizetési módokhoz képest. Így tehát az üzlet a saját szerződéses kötelezettségeit is megszegi, ha így jár el. Olvasóink fogyasztóvédelmi kérdéseiket más témákban is elküldhetik szerkesztőségünknek a e-mail-címre. A szakértői válaszok oldalunkon jelennek meg. - Rimányi Zita

[Eredeti](#)

(veol.hu, 2020. november 05., csütörtök)

Kampány a javításhoz való jogért

A kezdeményezés az elektronikai eszközök tervezett avulása ellen akar fellépni.

A telefon, a számítógép vagy bármely más elektronikus berendezés javíttatása igazi kihívást jelenthet az európai fogyasztók számára. A gyártók gyakran korlátozzák saját eszközeik élettartamát, úgynevezett tervezett elavulást alkalmaznak, vagy akár szinte lehetetlenné teszik termékeik javítását. Ennek megváltoztatására a kampányok indultak szerte az EU-ban. Ezek a javításhoz való jogra épülnek. Szerintük a gazdaság zöldebbé tételének hatékony módja a javítások könnyebbé és megfizethetőbbé tétele. "Több elektronikus hulladékot termelünk, mint valaha. Szerintem 53 millió tonna körül van jelenleg, ami óriási szám. Tehát azért, hogy jogot és lehetőséget adunk az embereknek saját termékeik javítására, egyértelműen csökkentjük a hulladék mennyiségét, amely végül a hulladéklerakóban köt ki" - magyarázta Chloé Mikolajczak, a Right to Repair Europe mozgalom kampányfelelőse. Néhány uniós döntéshozó hasonló változtatásokat szorgalmaz. A tervezett elavulástól a korai elavulásra akarnának áttérni, ami nagyobb védelmet nyújtana a fogyasztóknak, amikor készülékeik meghibásodnak. "A tervezett elavulás azt a benyomást kelti, hogy a gyártó szándékosan programozta az elavulást. Jogi szempontból ezt nehéz bizonyítani. Míg korai elavulás esetén csak arra van szükség, hogy kiderüljön, hogy egy tárgy élettartama nem olyan mértékű, mint amilyennek lennie kellett volna ahhoz, hogy az elavultság bizonyítható legyen" - ismertette a különbségeket David Cormand, a Zöldek EP-képviselője. A múlt héten az Európai Parlament belső piaci és fogyasztóvédelmi bizottsága elismerte a javítás jogát, de nem vezetett be szigorúbb szabályokat a gyártók számára. Például kötelező címkéket az egyes termékek élettartamának és javítási potenciáljának feltüntetésére. "Csalódottak vagyunk azért, hogy elfogadtak olyan módosításokat, amelyek korlátozzák a termékek kötelező címkézését az önkéntes rendszerek javára. Nagyon szorgalmaztuk a termékek kötelező címkézését. Gyengítik az idő előtti elavulásról szóló rendelkezéseket a tervezett elavulás érdekében, amiről tudjuk, hogy nagyon nehéz bizonyítani. És háttérbe szorítják a közbiztonság kötelező fenntarthatósági kritériumaira való hivatkozást, így összességében valójában elsikkasztották az eredeti javaslatot" - mondta Chloé Mikolajczak. (hu.euronews.com) - Gerse Márton

[Eredeti](#)

(jogaszvilag.hu, 2020. november 05., csütörtök)

Nekimentek az oroszok a törököknek

A Roszpotrebnadzor, Oroszország egészségügyi és fogyasztóvédelmi felügyeleti hatósága úgy véli, hogy az országba "importált" koronavírus-fertőzések túlnyomó része Törökországból érkezik - vette át az Interfax hírért a Moscow Times. Több tízezer teszt alapján azt találták, hogy a koronavírussal fertőzött emberek a szomszédos országból tértek haza. Törökország az oroszok legkedveltebb üdülési célpontja, a Roszpotrebnadzor adatai szerint miután a március végi leállás után augusztus 1-jén újraindult a légi forgalom a két ország között, 1,5 millió orosz utazott a déli szomszédhoz. Török légi ipari források szerint a

két ország tárgyal a járatok ritkításáról, miután újra felerősödött a járvány. Nem minden orosz nyaralni megy Törökországban, sokan tranzitként érintik a török repülőtereket átutazóban távolabbi úti céljuk felé - mondta Irina Tyurina az orosz idegenforgalmi szervezet, a Rosztourism szóvivője. Jelenleg lényegben minden Oroszországba érkező utazási forgalom Törökország érintésével érkezik. Mindkét országban erősödött a járvány az elmúlt hetekben, Oroszországban közel közelíti a napi fertőzések száma a 20 ezret, az összes eseté pedig az 1,7 milliót.

A Roszpotrebnadzor, Oroszország egészségügyi és fogyasztóvédelmi felügyeleti hatósága úgy véli, hogy az országba "importált" koronavírus-fertőzések túlnyomó része Törökországból érkezik - vette át az Interfax híret a Moscow Times. Több tízezer teszt alapján azt találták, hogy a koronavírussal fertőzött emberek a szomszédos országból tértek haza. Törökország az oroszok legkedveltebb üdülési célpontja, a Roszpotrebnadzor adatai szerint miután a március végi leállás után augusztus 1-jén újraindult a légi forgalom a két ország között, 1,5 millió orosz utazott a déli szomszédhoz. Török légi ipari források szerint a két ország tárgyal a járatok ritkításáról, miután újra felerősödött a járvány. Nem minden orosz nyaralni megy Törökországban, sokan tranzitként érintik a török repülőtereket átutazóban távolabbi úti céljuk felé - mondta Irina Tyurina az orosz idegenforgalmi szervezet, a Rosztourism szóvivője. Jelenleg lényegben minden Oroszországba érkező utazási forgalom Törökország érintésével érkezik. Mindkét országban erősödött a járvány az elmúlt hetekben, Oroszországban közel közelíti a napi fertőzések száma a 20 ezret, az összes eseté pedig az 1,7 milliót. -

[Eredeti](#)

(napi.hu, 2020. november 05., csütörtök)

Tudatos fogyasztókat nevelnek az iskolák

Négy évvel ezelőtt írta ki először a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium a fogyasztói tudatosságra nevelő iskolai pályázatot.

Mint azóta minden évben, így idén is meghirdeti a pályázatot az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM). A címet azok az oktatási intézmények nyerhetik el, amelyek érdemi intézkedésekkel, jó gyakorlatként szolgáló helyi programokkal, szemléletformálással segítik a diákokat a fogyasztóvédelmi ismeretek elsajátításában. A felhívás arra ösztönzi az iskolákat, hogy tudatos fogyasztókat neveljenek tanulóikból. Megyénkben is több intézmény nyerte már el a "Fogyasztói tudatosságra nevelő iskola" címet, mint például a Szolnoki Szolgáltatási Szakképzési Centrum Kereskedelmi és Vendéglátóipari Technikum és Szakképző Iskola, a jászberényi Szent István Körúti Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Általános Iskola, Szakiskola és Készségfejlesztő Iskola és a Szolnok Városi Tehetséggondozó Szakkollégium Tiszaparti Tagintézménye. A mostani, új pályázati felhívásban kiemelt szerepet kapnak a digitalizációval összefüggő fogyasztóvédelmi ismeretek, miután az iskoláskorúak a reklámok kiemelt célcsoportjaként egyre gyakrabban vásárolnak is okoseszközökkel, miközben hiányosak az ismereteik a fogyasztókat védő alapvető szabályokról. Az ITM tájékoztatása szerint a pályázat a tanév ideje alatt bármikor benyújtható, a felhívás elérhető a kormányzati honlap fogyasztóvédelmi oldalán. - Czákó Nóra

[Eredeti](#)

(szoljon.hu, 2020. november 05., csütörtök)

Nem várakoztathatják meg az ügyfélszolgálatok a telefonálókat

Telefonos ügyfélszolgálatok működését vizsgálta a fogyasztóvédelem az elmúlt hónapokban.

A járványügyi veszélyhelyzet idején felértékelődött a telefonos ügyfélszolgálatok szerepe, hiszen a közvetlen és azonnali kapcsolatfelvételre az ügyfélszolgálati irodák zárvatartása miatt nem volt más mód. A hatóság szakemberei április óta ellenőrizték a hazai közszolgáltatókat, például az áram- vagy internetszolgáltató társaságokat. Az ellenőrzések a jövőben is rendszeresek lesznek, hogy a vállalkozások betartsák a telefonos ügyfélszolgálatra vonatkozó szabályokat. A kormányhivatal fogyasztóvédelmi osztálya idén tíz telefonos ügyfélszolgálatot vizsgált megyénkben. Az ellenőrzött cégek között három hulladékgazdálkodási közszolgáltató, két víziközmű-szolgáltató és öt hírközlési szolgáltató volt. A hatósági ellenőrzéseket próbahívásokként bonyolították le. - Egy esetben tapasztaltuk az érdemi ügyintézés megkezdéséig az ötperces várakozási idő túllépését, ez tíz százalék - tudtuk meg a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivaltól. - Ezenkívül három további esetben tártunk fel hiányosságokat. Az egyik szolgáltató nem rögzítette a telefonos ügyfélszolgálatára érkező megkereséseket, panaszokat, telefonhívásokat. Ugyanennek a hiányosságnak a következménye egy újabb jogsértés is, mivel így nem nyújtanak tájékoztatást a telefonos ügyintézés kezdetekor a hangfelvétel készítéséről, megőrzéséről, rendelkezésre bocsátásáról, valamint a hívás egyedi azonosítójáról. Szintén hiányosság volt, hogy az egyik szolgáltató nem nyújtott tájékoztatást a telefonbeszélgetés elején a hangfelvétel megőrzési idejéről, valamint a hívás pontos azonosítójáról. Ezekben az esetekben a hatóság határozatokkal kötelezte a cégeket a jogsértés megszüntetésére. Mivel az érintettek együttműködők voltak, és a feltárt jogsértéseket azonnal orvosolták, nem szabtuk ki fogyasztóvédelmi bírságot egyik esetben sem. - Czákó Nóra

[Eredeti](#)

(szoljon.hu, 2020. november 05., csütörtök)

Tiltott szer van ezekben az étrend-kiegészítőkből

Férfiaknak ajánlott étrend-kiegészítő forgalmazását tiltotta meg a Nébih.

A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) vizsgálatai gyógyszerhatóanyagot mutattak ki a Lak.I Medical Kft. által forgalmazott négyféle, férfiaknak ajánlott étrend-kiegészítő kapszulában, ezért a hivatal kötelezte a forgalmazót, hogy a termékeket azonnal vonja ki a kereskedelmi forgalomból és hívja vissza azokat a fogyasztóktól - közölte a Nébih

a honlapján szerdán. A hatóság egyúttal végleg megtiltotta az érintett termékek - a Red One Plus, a Diablo Extra, a Maraton Classic és a Cold Power étrend-kiegészítők - további forgalmazását is. Az étrend-kiegészítők nem tartalmazhatnak gyógyszerhatóanyagot. Fotónk illusztráció, forrás: Getty ImagesTöbb benne a gyógyszer-hatóanyag, mint egy terápiás dózisban A Lak.I Medical Kft. által forgalmazott termékekben talált gyógyszerhatóanyagokról közölték, hogy a szildenafil mértéke elérte a terápiás dózisnak megfelelő mennyiségét, míg a tadalafil ezt meghaladta, a vizsgálat ezeken kívül szennyező mennyiségben paracetamolt is kimutatott. Kiemelték, hogy az étrend-kiegészítők az érvényes uniós és magyarországi szabályozás szerint élelmiszernek minősülnek, amelyekben gyógyszer-hatóanyag felhasználása tilos. A cukorbetegség 10 figyelmeztető tünete A vastagbélrák korai tünetei Koronavírus: új gócpontja van a járványnak Koronavírus: új jelenség ütötte fel a fejét Más termékünkkel is volt már gond Sok magyar gyógyszernek hiszi az étrend-kiegészítőket i r d e t é s A fiatalok 72 százaléka tisztában van azzal, hogy az étrend-kiegészítők az egészséges táplálkozást támogatják, 23,6 százalékuk azonban tévesen a gyógyszerek csoportjába sorolja ezeket a termékeket, ráadásul nagy arányban próbálják ki ezeket a szereket - további részletek itt. Az ellenőrzött termékek a jelölésük alapján kizárólag növényi hatóanyagokat tartalmaznak, a vizsgálatok azonban kimutatták, hogy ez a valóságnak nem felel meg, így hamisítványnak minősülnek. Elfogyasztásuk komoly egészségkárosodási kockázatot jelenthet a fogyasztóknak. A forgalmazó ellen jelenleg is eljárás folyik, mivel a Gold Power elnevezésű étrend-kiegészítő kapszulája is a most talált gyógyszerhatóanyagokat tartalmazta. A hivatal a forgalmazóval szemben élelmiszer-ellenőrzési bírságot szab ki, továbbá - a hamisítás miatt - büntetőfeljelentést tesz. A Nébih arra kéri a vásárlókat, amennyiben ezeknek a készítményeknek a forgalmazását észlelik, a lakosság egészségének védelme és a gyors hatósági intézkedések érdekében jelezzék a Nébih ZöldSzámán (06-80/263-244) vagy e-mailben a ugyfelszolgalat@nebih.gov.hu oldalon. -

[Eredeti](#)

(hazipatika.com, 2020. november 05., csütörtök)

HITELES FORRÁSBÓL TÁJÉKOZÓDJANAK A DEVIZAHITELESEK

A pénzügyi fogyasztóvédelem, különösen a kétezres évek deviza alapú hitelezésével kapcsolatban érdeklődő fogyasztóknak azt javasolja, hogy célszerű mindenkor a hiteles forrásokból tájékozódni az esetleges félreértések elkerülésére.

Az elmúlt évtizedben a végletekig kiszigerelt adósokat számos ügyvéd és szervezet kereste meg azzal, hogy ügyében releváns segítséget tud nyújtani. Felügyeleti és bírósági beadványokat írtak a nevükben, melyekért pár tízezer forintos tagsági díjakat (egyesület esetén), vagy akár százezer forintot meghaladó ügyvédi díjakat kértek. Mindezt akkor is, amikor hasonló ügyekben évek óta nem sikerült az adósok javára ténylegesen kedvező eredményt elérni. A Fogyasztóvédők Magyarországi Egyesületének tapasztalatai alapján éppen a legkiszolgáltatottabb, anyagilag kifizetett helyzetben lévő volt deviza alapú hitelesek a legfogékonyabbak a megtévesztő tájékoztatásokra. Különösen fontos ez a megtévesztő tájékoztatás annak fényében, hogy ezek által az érintett fogyasztók esetleg maguk is újabb bírósági kereseteket próbálnának beadni, s ezzel további (akár súlyos) anyagi költséget vállalnának magukra.

Hiteles tájékoztatásért minden hitel-, vagy más pénzügyi kérdésben eljáró fogyasztónak javasoljuk, hogy az ingyenesen segítséget nyújtó pénzügyi fogyasztóvédelmi szervezeteket, vagy a Pénzügyi Navigátor Tanácsadó Irodahálózat irodáit keressék. Igaz ez a még mindig bajban lévő devizahitelesekre, vagy az aktuálisabb hitelmoratórium iránt érdeklődőkre: van szakmai megoldás ezekre is!

[Eredeti](#)

(Győr Plusz, 2020. november 06., péntek, 12. oldal)

Csalóka lehet a kedvezmény

A Black Friday akciós kampányt eredetileg a mindenkori hálaadás utáni pénteken, vagyis november végén tartották, de idén - a járvány miatt - korábban kezdődik az akciózás. Sokan ilyenkor vásárolják meg a drágább háztartási készülékeket. A járvány előtt a Black Friday idejében leggyorsabban fogyó cikkek a laptopok, a mobiltelefonok, a mikrohullámú sütők és az akkus fűrócsavarozók voltak, idén a vírusfertőzések elleni védekezést, a betegségmegelőzést, illetve az általános egészségvédelmet szolgáló használati eszközök, speciálisabb fogyasztási termékek iránt is megnőhet az érdeklődés. A Tudatos Vásárlók Egyesülete szerint jobb felkészülten várni a kedvezménydömpinget. Bár nagyon csábító tud lenni, ha alacsonyabb az ár, érdemes elhatározni, hogy csak olyan termékeket veszünk meg, amelyekre valóban szükségünk van. Célszerű tájékozódni is: az árucikkek közötti választást megkönnyíti, ha az internetes fórumokon, szaküzletek honlapján, fogyasztói felmérésekben vagy akár ismerősi, családi körben érdeklődünk a megvásárolni kívánt termék felől. Ne dőljünk be a kereskedői trükknek, hogy mielőtt meghirdetik az akciót, felárazzák a terméket, így amikor nagy betűkkel melléírják az engedmény mértékét, sokan már a százalékoktól bedőlnek, és nem jut eszükbe, hogy egy-két hete eleve olcsóbban láthatták az árut az akkori választékban. JÓ TUDNI! A Gazdasági Versenyhivatal a kedvezmények tisztességtelen reklámozása miatt jelentős, 892 millió forint bírságot szabott ki nemrég az Alza.hu webáruház üzemeltetőjére és cseh anyavállalatára. A versenyhivatal célja ezzel az volt, hogy a megtévesztő reklámozást visszaszorítsa, és hogy a fogyasztók valós kedvezmények közül választhassanak

[Eredeti](#)

(Szabad Föld, 2020. november 06., péntek, 4. oldal)

Tisztességtelen gyakorlat

Habár csak bő két és fél év múlva lép hatályba, már dolgozik a magyar parlament azon a jogszabályon, amely - az uniós szintű irányelvnek megfelelően - majd tiltja és szankcionálja az úgynevezett kettős minőség tisztességtelen és megtévesztő kereskedelmi gyakorlatát.

Addig az ilyen termékeket gyártó és forgalmazó cégek megszüntethetik e tevékenységet. Fontos, hogy - a majdan érvénybe lépő rendelkezéseket előzetesen megismerve - idejében tudjanak lépni a kettős minőség tisztességtelen és megtévesztő kereskedelmi gyakorlata ellen. Így akár óriási büntetések is elkerülhetőek lehetnek: ugyanis az uniós irányelv a több tagországban elkövetett ilyen cselekményt az éves árbevétel 4 százalékával vagy akár 2 millió euróval is szankcionálhatja. Élelmiszereknél az élelmiszer- biztonsági hatóság, más cikkeknél a fogyasztóvédelem jár el. Minősített vegyipari laboratóriumban már 360 termékminta vizsgálata kezdődött meg: a nálunk beszerezhető háztartási-vegyipari, illetve tisztálkodási-kozmetikai szereket a Németországban, Ausztriában, Olaszországban az online és a hagyományos kereskedelemben kapható termékekkel hasonlítják össze. Korábban az élelmiszerekkel kapcsolatban is megindultak az elemzések: több mint 50 Nyugaton és itthon vásárolt azonos terméket hasonlítanak össze.

Eredeti

(Szabad Föld, 2020. november 06., péntek, 8. oldal)

Sikerrel bizonyított a hazai kereskedelem

Az ágazat a bruttó hazai termékhez mintegy tíz százalékkal járul hozzá

A vírushelyzet számos ágazatot állított kihívás elé, az egyik leginkább érintett a kereskedelem volt. A 16. Európai Kereskedelem Napja alkalmából tegnap egyeztetés zajlott az ágazat jelenlegi helyzetéről.

A kereskedelem a koronavírusjárvány első hulláma idején sikerrel bizonyított, megfelelt annak a felelősségnek, amely rá hárult a lakosság ellátásbiztonságának fenntartásában - mondta tegnap Cseresnyés Péter, az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) kereskedelempolitikáért és fogyasztóvédelemért felelős államtitkára a 16. Európai Kereskedelem Napja alkalmából tartott online díjátadón. Mint azt a távirati iroda beszámolója szerint kiemelte, a kereskedelem a nehéz helyzetben április óta 13 ezerrel több embert foglalkoztat, mint előtte. Elmondta, hogy a járvány óriás terhet rakott az ágazatban dolgozókra, amire gyógyír foglalkoztatás bővítése.

Az államtitkár kifejtette: a kereskedőknek február óta nehezített körülmények között kellett dolgozniuk. Nehézségként említette a folyamatos "higiéniai hadviselést", az egyénvédőeszköz-használatot, továbbá az üzletszabályok betartását és betartatását, amivel jelentős lépést tettek a vírus terjedése ellen. Krisán László, a Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetségének társelnöke kijelentette, ki kell emelni azokat az embereket, akik a legtöbbet tesznek a zökkenőmentes ügymenetért.

A legnagyobb foglalkoztató ágazat a kereskedelem, több mint ötszáz ezer dolgozóval. A bruttó hazai termékhez is több mint tíz százalékkal járul hozzá, a forgalom pedig évről évre rekordokat dönt. A járvány okozta gazdasági helyzet alapján azonban ez az év nagyon nem normális év - mondta. A tavalyi 1200 milliárd forintos forgalmat szeretnék szinten tartani. Beszámolt arról, hogy a korábban tapasztalt előrehozott vásárlások ideiglenes jellegűek voltak, az ágazaton belül komolyan megtorpant a nem élelmiszer szegmens, és úgy gondolja, a járvány második hulláma is kihat a kereskedelemre.

Cseresnyés Péter: A nehéz helyzet ellenére nőtt a foglalkoztatás Fotó: Bodnár Patrícia

JL

Eredeti

(Magyar Hírlap, 2020. november 06., péntek, 9. oldal)

Az önkéntes egyszerűség útján

A kevesebb néha több - legalábbis ezt vallja az az egyre szélesebb társadalmi réteg, akik elutasítják a fogyasztói társadalom vásárlásra ösztönző tendenciáit, és a tudatos egyszerűsítés jegyében egyszerűbb életmódra törekednek. Ez a modern minimalizmus, vagy ahogy angol nyelvterületen hívják, a simple living, voluntary simplicity vagy downshifting.

A fogyasztói társadalom legnagyobb csapdája, hogy akármennyit birtoklunk, sosem leszünk teljesen elégedettek. Az üzletek roskadozó polcai, a márkák ellenállhatatlan kínálata, a csillogó kirakatok és hirdetések mind azt az érzetet keltik bennünk, hogy csak akkor élhetünk teljes életet, ha minél több anyagi javat szerzünk meg. A vágyott boldogság és a teljesebb élet ideáját sokan egy-egy új telefonhoz, autóhoz vagy más fogyasztási cikkhez kapcsolják, pedig a konzumizmus nem csak a pénztárcánkat terheli meg, hanem a bolygónkat is.

Az igazság ugyanis az, hogy a Föld tartalékai egyszerűen nem teszik lehetővé, hogy minden vágyunkat kielégítsük. Éppen azért, mert a vásárlásnak és a felhalmozásnak sosem vége: a használtat könnyebb eldobni, mint megjavítani, és amúgy is minden évben kijön egy szebb, újabb, vonzóbb verzió abból a ruhakollekcióból, telefonból vagy mosógépből, amit tavaly megvettünk. A vásárlással járó élvezet átmenetileg elégedetté tesz, de tegyük fel magunknak a kérdést, hogy valójában meddig örülünk egy-egy új szerzeménynek? Egy hónapig? Egy hétig? Vagy csak néhány óráig? Sosem lesz olyan, hogy egyszerre minden vágyunkat kielégítjük, vagy ha mégis, akkor egy-két napon belül újabb dolgokra áhítozunk.

Mi tehát a megoldás? A minimalisták szerint teljes gondolkodásváltásra van szükség, és el kell felejtenünk, hogy a birtoklás boldoggá tesz minket. Az önkéntes egyszerűségnek különböző formái vannak: vannak, akik az anyagiasságot utasítják el, és vannak, akik a felgyorsult világ technika- és információáradatát. De a letisztultabb életforma azt is jelentheti, hogy minél inkább önellátásra törekszünk, és megpróbáljuk megszüntetni a környezetünkötől való függést, legyen szó az általunk elfogyasztott élelmiszerek megtermeléséről vagy a lakókörnyezetünk fenntartásáról, javításáról. A minimalisták fontosnak tartják az ökológiai lábnyomuk csökkentését és a természettel való bensőséges kapcsolat kialakítását. Emellett hisznek a kisebb méretű, ember-léptékű életterek és közösségek megteremtésében, ahol lehetőség van a szemtől-szembeni kapcsolatok kialakítására.

Egyensúlyban a világgal, az aszkézis és a hedonizmus között

A minimalizmus nem azt jelenti, hogy lemondunk az élvezetekről és sanyargatjuk magunkat: épp ellenkezőleg. Az ókori filozófiában is megjelenő alapgondolat szerint akkor érhetjük el a legnagyobb örömet és nyugalmat, ha tudatosan úrrá leszünk csapongó vágyainkon. Ezzel bizonyára a klímakutatók és a környezetvédő aktivisták is egyetértenek, hiszen minél tudatosabban fogyasztunk, gyűjtjük a hulladékot, csökkentjük a szén-dioxid kibocsátásunkat és odafigyelünk közösségeinkre, annál többet teszünk Földünk, egészségünk és a következő generációk jövőjéért. A minimalisták nem a "vissza a természethez" jelmondatot követik, hanem arra törekednek, hogy meglévő társadalmi pozíciójukba és életterükbe több józanságot és érzékenységet vigyenek.

Mit tehetünk mi, ha szimpatizálunk ezzel az életformával? Például eladhatjuk autónkat, és járhatunk helyette tömegközlekedéssel vagy biciklivel. Vásárolhatunk kistermelőktől, vagy elkezdhetünk saját kertünkben gazdálkodni, zöldséget, gyümölcsöt termeszteni. A körforgásos gazdaság elveit követve a vásárlás során figyelembe vehetjük a termékek életciklusát, és törekedhetünk arra, hogy minél inkább újrahasznosított vagy tartós, jó minőségű árucikkeket vegyünk. Kiselejtezhethetjük az otthonunkban felhalmozott tárgyakat, a szükségtelen, de még jó állapotban lévő ruhákat, könyveket, bútorokat, gépeket pedig kidobás helyett eladhatjuk, elcserélhetjük vagy elajándékozhatjuk a rászorulóknak. Csökkenthetjük a közösségi médiában eltöltött időt, és tudatosan eldönthetjük, hogy egy nap mondjuk csak kétszer-háromszor nézünk rá az üzeneteinkre. Minél jobban egyszerűsítjük az életünket, annál több időnk és energiánk szabadul fel, amit például személyes készségeink továbbfejlesztésére, szeretteinkre vagy közösségeinkre fordíthatunk. Nem mellesleg pedig még a bolygó is jól jár.

(Chikansplanet 2020. november 6., péntek)

Szereti a mézet? Akkor ettől a hírtől biztosan szomorú lesz

Minden idők egyik legrosszabb évét zárják a hazai és az európai méhészek, a méz ára pedig nagyot nőtt.

Évtizedek óta nem volt olyan rossz évük az európai méhészeknek, mint 2020-ban: mintegy negyven százalékkal elmarad a megtermelt méz mennyisége az átlagnál egyébként is rosszabb 2019-es terméstől is.

Dramai évet tudnak maguk mögött a magyar és az európai méhészek. A szabadpiacon értékesített akácméz már elfogyott, az európai piacokon a következő szezoniig már biztos nem jutnak hozzá a kereskedők - írta az európai termelők legnagyobb európai érdekképviselete, a Copa-Cogeca nyomán a Magyar Nemzet.

Az akác virágzásakor, május első heteiben a szokásosnál jóval hidegebbek voltak az éjszakák, így a virágrügyek mintegy nyolcvan százaléka elfagyott - mondta Bross Péter, az Országos Magyar Méhészeti Egyesület (OMME) elnöke a napilapnak. A rekordalacsony termés miatt az akácméz felvásárlási ára öt hónap alatt több mint hatvan százalékkal emelkedett.

A napraforgó és a hárs virágzásakor egyaránt rossz volt az idő, a repcét pedig gyakorlatilag idén az ország legnagyobb részén elvitte a példátlan tavaszi szárazság.

A Copa Cogeca adatai szerint Magyarországon az átlagos akácméz mennyiség mindössze tíz százalékát sikerült előállítani, míg a virágmézekkel együtt az összes hazai mézmennyiség az éves átlag harminc százalékát is alig érte el.

(Napi 2020. november 7., szombat)

Szint vallott a MediaMarkt, Euronics, Edigital: ezek lesznek az idei karácsony csúcsajándékai

Az idei karácsonyi bevásárlási szezon is jócskán átalakítja az új koronavírus-járvány. A szakértők azonban úgy vélik, az ünnep állni fogja a sarat, óriási költségekre lehet

számítani idén is. Ahogy arra is, egyre többen vásárolnak majd online, de persze attól nem kell tartani, hogy a műszaki boltokba nem fognak menni az emberek. A készülődés nagy, a kereskedők mind a raktárkapacitásuk növelését, mind a kiszállítás magasabb fokozatra kapcsolását előkészítették. Mutatjuk, várhatóan mik lesznek az idei év sláger elektronikai termékei, illetve azt is, a tavalyi évi legeből mekkora következtetéseket érdemes levonni idénre.

Az idén átlagosan 52 300 forint fejenként a karácsonyi ajándékokra szánt átlagos keret, 8 százalékkal nagyobb, mint tavaly - derült a GKI és az Árukereső friss kutatásából. A felmérés rámutatott arra is, vélhetően a laptopok, háztartási gépek, okostévék, játékkonzolok és egyéb számítástechnikai kiegészítők iránti kereslet a vírus hatására már a tavasszal tetőzött. Ennek következtében nagyobb szerep juthat a játékoknak, könyveknek, ruházati cikkeknek és szépségápolási termékeknek.

De hogy látják ezt a legnagyobb magyar elektronikai kereskedők? Ők mire készülnek idén karácsonykor, szerintük mik lesznek az idei szezon slágertermékei, illetve milyen nehézségekre lehet majd számítani a koronavírus-járvány okán? Többek között ezeket a kérdéseket tette fel a Pénzcentrum a magyar elektronikai-piac legnagyobb szereplőinek.

Karácsonyi ajándék top lista

Először arra voltunk kíváncsiak, mik voltak a 2019-es év slágertermékei a karácsonyi időszakban, illetve arra, hogy ezek alapján mire lehet következtetni idén, 2020-ban.

Media Markt

A tavalyi top 10 eladott termékek listáján a fejhallgatók, airpods-ok, nagy képátlójú televíziók, okostelefonok, adathordozók, háztartási kis- és nagygépek (kézi- és morzsaporszívók, porzsák nélküli porszívók, szódagépek, légtisztítók, párástítók), egészségügyi és szépségápolási termékek (hajvasalók, hajszárítók, borotvák, elektromos fogkefék, vérnyomásmérők), 2in1 laptopok, szárítógépek szerepeltek.

- tájékoztatta a Pénzcentrum a Media Markt, akik idénre viszont úgy számonak, hogy az egyik slágertermék "várhatóan a játékkonzol lesz, ugyanis mindkét gyártó új modellt bocsát piacra, ezeket máris hatalmas várakozás övezi, számos előrendelésünk van már. Szintén nagyon várták az új okostelefonokat (pl. iPhone 12) a vásárlók, de idén is számítunk arra, hogy megnő a forgalma a háztartási kiegészítő gépek osztálynak, az egészségmegőrző termékeknek, a nagyméretű (okos) televízióknak."

Ezen felül a vállalat azt is elmondta lapunknak, hogy minden évben rengetegen vásárolnak játékszoftvert, illetve praktikus kiegészítőket a már meglévő eszközökhöz, ezekre szintén számítunk. Specifikusan a Media Marktra jellemző az is, hogy a karácsonyi időszakban nagyon felpörög az úgynevezett Okospult szolgáltatásuk, melynek keretében például szoftvereket telepítenek megvásárolt notebookokra vagy védőfóliákat ragasztanak mobilokra.

Euronics

Tavaly a legnagyobb értékben eladott termékkör a televízióké volt. A tavalyi évben nagy fejlődésen ment keresztül a szárítógépek piaca. Ez a mi értékesítésünkben is kiemelkedő teljesítést mutatott. A fentiek mellett a top 10-ben végzett a mosógép, hűtőszekrény, a telefonok, számítástechnikai eszközök, valamint a porszívók, a mikrosütők, szórakoztató elektronikai eszközök, illetve az automata kávégépek - mondta el a Pénzcentrumnak Fazekas Bálint az Euronics Műszaki Áruház - Vöröskő Kft. igazgatósági tagja. A szakember ezen felül bemutatta a tavalyi év top 10 slágertermékét is, melyek a következők voltak:

Kézi mixerek, kapszulas kávéfőzők, konyhai mérlegek, hajszárítók. Ezek a termékkörök klasszikus karácsonyi ajándékok, hiszen ezek minden családban úgymond fogyóeszközök.

Másik nagy sláger termékkör a telefonok és a hozzájuk kapcsolódó kiegészítők voltak. Nem meglepő, hiszen a tavalyi évben is számos új modell jött ki a termékkörből, valamint a kiegészítők, mint fejhallgatók, hordható okos eszközök nagy divatnak számítanak.

Jól látszik a piaci átrendeződés a televíziók esetében. Míg néhány éve még a 32" volt a normál, vagy átlag méret, a tavalyi évben tovább emelkedtek a képátlók. Ma már a TOP 10-be nem fér bele a 32", vagy alatti tévé, mint kategória.

Tartja magát azonban továbbra is a klasszikus karácsonyi ajándék, a mosógép. Itt az előltöltős gépek már nagyobbak, mint a hagyományosnak nevezhető felültöltős piac.

A dobogóról éppen csak lecsúszott a hűtők kategóriája, ami szintén nevezhető tradicionális karácsonyi terméknek, hiszen a családi lakomákat valahol tárolni kell. Érthető, ha ilyenkor megnő az igény ezekre a gépekre.

A laptopok sok családban az iskolakezdés mellett a karácsonyi ajándékozásnál kerülnek fókuszba, ahogy tavaly is történt.

Előkelő helyen végeztek a porszívók, takarítógépek is. Ez utóbbiak olyan szegmens, ami a tavalyi évben szinte csipkerózsika álmából éledt fel. Hosszú ideig a nagy gyártók sem látták a fantáziát a termékkörben. Aztán a tavalyi évben, ahogy a napi takarításban az állóporszívók kezdték átvenni a területet a porzsákos porszívóktól, úgy váltak ismét létjogosulttá az egy-egy nagytakarításkor használt eszközök.

A TOP 10-be fér még egy fontos termékkör, a beépíthető főzőlapok és sütők. Ezek amellet, hogy a karácsonyi étkezések elengedhetetlen kellékei, jól mutatják, hogy a hagyományos tűzhelyek, főleg a gáztűzhelyek miként szorulnak a háttérbe.

Mögöttük kevéssel a mosogatógép végzett, ha az eladásokat nézzük. Ez a termékkategória is az elmúlt években nőtte ki magát. Azzal, hogy az emberek környezettudatosabban élnek, illetve növekszik az életterük, a mosogatógépek ma már nem a luxus, hanem az észszerűség mintapéldái.

A szórakoztató elektronika fért még be az elméleti 10-es listára.

Fazekas Bálint mindezen felül elmondta azt is, hogy az idei karácsonyi szezonra a COVID helyzet rá fogja nyomni a bélyegét, ahogy tulajdonképp átrendezte az egész év kereskedelmét is. Az év elején a számítástechnikai és az otthoni munkavégzéshez, élethez szükséges termékkörök kerültek a fókuszba. Sok laptop, konyhai kisgép, majd szépségápolási termék fogyott, aztán ahogy állandósulni látszott a helyzet, az otthoni szórakozás vált slágerré.

Ez utóbbit azzal magyarázta a szakember, hogy mivel a mozizás kicsit háttérbe szorult, a streaming szolgáltatók mind inkább átveszik a filmszínházak helyét. Ezért felértékelődni látják az otthoni szórakoztatást. Ehhez pedig a soundbarok nagyon jó alternatívák, ahogy a bluetooth hangszórók iránt is tovább nő a kereslet.

Szinte biztos az is, hogy az automata kávéfőzők, vagy akár a padló- és szépségápolás is olyan szegmensek, melyek mindig megtalálják a helyüket a karácsonyfa alatt. Ugyanúgy ahogy a Media Markt, az Euronics is azzal számol, hogy a konzolok között szintén most várható az újdonságok megjelenése, akár a szoftverek, akár a gépek tekintetében.

Specifikusan az Euronics kitért arra is, hogy idén bevezettek egy új termékkategóriát, a barkács és kerti szerszámok értékesítésével. Ez pedig egy nagy piac, főleg az urak, de a hobbi kertészek is megtalálják náluk, amit keresnek. Arról nem is beszélve, hogy ez a szegmens nagyon fejlődik, ahogy azt láthattuk is, az idén mindenki házi kiskerteteket telepített, vagy éppen lakásfelújított.

Extreme Digital

Az Extreme Digital arról tájékoztatta lapunkat, hogy míg tavaly a teljes szezonban a tévé, az okostelefon, a tévé és a notebook volt a legnépszerűbb, addig a szentestét megelőző héten azok a tíz-húszezer forintos termékek adják a megrendelés legnagyobb részét, amelyeket tipikusan utolsó pillanatban vásárolnak meg valakinek ajándékba.

Így például az egykori NDK-s szendvicssütő kínai gyártmányú utódja mellett ilyen termék az aktivitás mérő karpánt, a belép kategóriás táblagép, valamint az elektromos fogkefe is. Ezen felül szintén kiemelkedően népszerűek voltak a Dolce Gusto kapszulás kávégépek. Ezen kívül nagy számban fogytak az ajándék mellé szánt olyan járulékos kiegészítők is, mint a

másfél méteres, 4K felbontással kompatibilis HDMI-kábel, illetve a microSD memóriakártya.

Emellett a vállalat szerint karácsonykor nagyon népszerű utolsó pillanatos ajándéknak számítanak a Feldobox élménykuponok is: ezekből a karácsonyi szezonban nyolcszor annyi fogyott, mint egy átlagos hónapban. Specifikusan egyébként az Extreme Digital saját ajándékkártyáját is sokan választják univerzális ajándéknak.

Az utolsó napos ajándékokat félretéve a vállalat beszámolt arról is, milyen termékek voltak egészében a november-december slágertermékei. Itt nem meglepő módon már jóval nagyobb értékű termékek kerülnek a népszerűségi lista élére: a tévé, az okostelefon, a notebook és a játékkonzol.

De felfértek még a listára a szárítógépek, a táblaképek, továbbá a játékok, a szépségápolási termékek és parfümök, a konyhai kisgép, az okosóra és aktivitásmérő, illetve a kávéfőzők is. Ezeken felül kiemelkedően sok fogyott tavaly az akkumulátoros csavarhúzóból, de LEGO termékből is jutott. Érdekes jelenség volt az is, hogy a vállalatnál a tavalyi Black Friday-kor ének slágerének számított az elektromos roller is: bár az Extreme Digital több ezer darabot eladott ezekből, a rollerek karácsonyi felfutása megtorpant, a rollerek szabályos használatával kapcsolatos aggályokkal megfogalmazó cikkek, tévériportok érezhetően sokak kedvét elvették a vásárlástól - ami jól látszik a keresési statisztikákból.

És hogy mit hozhat a 2020-as karácsony? Az vállalat úgy számol, hogy a járványhelyzet miatt jóval nehezebb megjósolni a várható karácsonyi vásárlási trendeket, mint a korábbi években, mert a járvány kezdetén bevezetett kijárási korlátozások alatt sok magyar háztartás előre hozott olyan nagy értékű beszerzéseket, mint amilyen a laptop, a tévé, vagy a mosószárítógép, hűtőszekrény.

A kereskedő ezért arra számít, hogy a COVID19-járvány által keltett bizonytalanság nyomán sokkal megfontoltabban fognak költeni a magyar vásárlók a karácsonyi ajándékozásra. Vélhetően a korábbi éveknél is többen időzítik majd a beszerzéseket a novemberi Black Friday-re, hiszen ott jelentős kedvezménnyel szerezhetnek be sláger termékeket.

Nagy a készülődés

A MediaMarkt műszaki áruházlánc megemelkedett érdeklődéssel számol a hátralevő időszakra, ennek megfelelően bővítette logisztikai kapacitásait mind a raktározás, mind a házhozszállítást végrehajtó logisztikai partnerek terén.

Általánosságban látható, hogy a gyártók részéről kihívást jelent a készletek biztosítása ezekben a forgalmas időszakokban - mondta el lapunknak a vállalat, ami ezért mindig előre készül, hogy minél gördülékenyebben kiszolgálhassa a megrendeléseket. Ezen felül fontos szerepet kapnak az egészségügyi óvintézkedések is.

Az áruházakban az alapvető intézkedéseket (plexifalak, maszkok, kesztyűk, kézfertőtlenítők és fokozott fertőtlenítés, a távolságtartásra és fertőtlenítésre történő figyelemfelhívó kommunikáció) továbbra is fenntartjuk, vásárlóink és dolgozóink egészsége érdekében. Az áruházak nyitvatartásáról, esetleges bezárásáról az aktuális kormányzati intézkedéseknek megfelelően fogunk rendelkezni, mindig az egészségügyi biztonságot tartva szem előtt - tudta meg lapunk a kereskedőtől.

Mi most arra készülünk, hogy a nagy rohamok helyett, az elnyújtott, kicsit óvatosabb készülődés lesz a hangsúlyos, emellett az online vásárlás tovább fog emelkedni. A karantén időszak jól megmutatta, hogy akik eddig mintegy "mumusként" tekintettek az online piacra, egy sikeres rendelés után, felbátorodtak, merik használni az online vásárlás nyújtotta kényelmet, tudják és használják az emberek az abban rejlő lehetőségeket

- tudatta a Pénzcentrummal Fazekas Bálint. Az Euronics szakembere felhívta a figyelmet arra is, hogy erre a logisztika mellett, a házhozszállítást végző cégeknek is fel kell tudni készülni. Ezzel együtt az izgathatósági tag szerint a megfelelő biztonsági előírások betartása mellett, az üzletekben történő vásárlás sem fog jelentősen visszaesni.

A lánc egyébként március óta mindig, folyamatosan és naponta több alkalommal fertőtlenítik az üzleteket, a kasszákat és a bejáratok környékét. Ezen felül korlátozták az egy időben egyszerre belépő vásárlók számát is, aminek következtében egy felfokozott vásárlási időszakban, ügyfél oldalról is nagyfokú rugalmasságra lesz majd szükség a vezető szerint. Ez azonban mindenki közös érdeke - tette hozzá.

Az Extreme Digital az idej, kiemelten fontos időszakról úgy vélekedik, hogy sem az év nehézségei, sem a vírushelyzet nem fogja a karácsonyt megadásra kényszeríteni. Ezért a cég gondosan válogatott, nagy mennyiségű készlettel, sok új termékkel, pontosan megtervezett logisztikai megoldásokkal és csomagkezeléssel; pontosabb vevői kommunikációval; szezonálisan alkalmazott extra munkaerővel készül a novemberi és decemberi vásárlási rohamra.

A tavaszi katranténhelyzet megmutatta nekünk, hogy amíg nincs konkrét tiltás, a vásárlóink nagyobbik része preferálja a bolti kiszolgálást, átvételt; így ezen a területen sok apró fejlesztéssel azon dolgozunk, hogy minél kevesebb sorban állással, minél egyszerűbb tudjon lenni a bolti kiszolgálás folyamata, egy-két új megoldást is tartogatunk meglepetésként. De összességében a teljes online kereskedelem növekedése azt indokolja, hogy minden területen felkészültek legyünk, növeljük az áteresztő képességünket a szezon alatt

- ismertette álláspontját lapunkkal a cég, ami a biztonságos vásárlással kapcsolatban kiemelte, minden telephelyükön és raktáraikban naponta többször takarítani. Minden közös helyiségben, a dolgozókkal történő érintkezési pontokon kézfertőtlenítőket helyeztek ki.

A raktárakban és szállítási pontjaikon védőfelszerelésben és szigorú egészségügyi ellenőrzések alatt dolgoznak az embereke. Az árukat, csomagokat, berendezéseket naponta speciális fertőtlenítéssel védik. Illetve korlátozzák a nagy létszámú egy helyiségben tartózkodást, és a személyes kapcsolattartást partnereikkel. Ebben segít a rugalmas munkarend, illetve a home office szabályozásuk is.

(Pénzcentrum 2020. november 7., szombat)

Kell-e pánikolni és pánikoltatni a koronavírus magyar adatait nézve?

"Nem értem, miért nem látják fent, mi folyik. Miért nem írja meg a sajtó, hogy milyen körülmények között dolgozunk. A kormánynak fogalma sincs arról, milyen a helyzet nálunk" - mondta a hét közepén egy megyei kórház orvosa a Telexnek. Az orvos arról számolt be, hogy a betegek száma megduplázódott, majd megtriplázódott a covidos osztályon, közben az orvosok és az ápolók száma megfeleződött, mert minden óvintézkedés ellenére sorban kapták el a fertőzést. Az orvos kétségbeesetten kérdezte: miért nem állítják le a tömegrendezvényeket, miért nem zárják be az iskolákat egy időre, miért nem állítják le végre a kórházakban a halasztható műtéteket, hogy az egészségügy pár hétre lélegzethez jusson, és a fertőzött orvosok, ápolók visszatérhessenek a szolgálatba.

Az iskolák, a stadionok és a kocsmák nyitva maradnak

Szerdán a kormány bejelentett néhány intézkedést, de végül nem zárják be az iskolákat, a stadionokat, a színházakat és a kocszmákat, csak próbálják valahogy ritkítani az emberi érintkezések számát. Orbán Viktor az iskolák nyitva tartását azzal indokolta, hogy jobb ha a középiskolások kontroll alatt vannak, mert ha nem mennének iskolába, ez a korosztály akkor is tömörülne, keveredne egymással. Kétségtelen, hogy több szigorú intézkedést hozó európai ország is egyelőre nyitva hagyta az iskolákat, és a WHO is ezt ajánlja. Más kérdés, hogy ugyenezen az elven vajon a kocsmák és stadionok nyitva tartása mennyiben csökkenti az ismeretlen emberek érintkezésének kockázatát.

Annak, hogy a szerdán megismert intézkedéseknek lesz-e bármilyen hatása a vírus terjedésére, csak december elejére-közepére derül ki. Igazán karakteres változás ezektől az intézkedésektől aligha várható. Pedig ha valahol érdemes lenne keményen beavatkozni, ha több életet akarunk megmenteni, akkor a vírusnak a járvány felívelő szakaszában kellene gátat szabni, ott, ahol éppen most tartunk (azt sem érdemes elfelejteni, hogy a járvány lecsengő szakaszában is kb. annyi ember fog meghalni, mint a felívelő fázisban).

Arra, hogy nem lesz teljes zárás, számítani lehetett. A kormány az 1,6 millió ember által kitöltött nemzeti konzultáció eredményeire mutogatva elkötelezte magát amellelt, hogy a második hullámban nem állítja le teljesen a gazdaságot, és nem akar magas munkanélküliségi számokat.

Pénteken Orbán Viktor bejelentette, hogy a kormány a Magyar Orvosi Kamara által szeptember vége óta sürgetett lépést is megteszi végre: elhalasztják a nem sürgős és nem életfontosságú műtéteket. Az erről szóló rendelkezés szombaton meg is jelent. Ezeket a beavatkozásokat később is elvégezhetik, a beteg állapota ettől nem lesz rosszabb, de jobb se, így sokan nem lesznek boldogok ettől a lépéstől. Felszabadul viszont a műtő, az intenzív osztály és az ott dolgozó személyzet egy része, akik így szintén covidos betegek ápolására állhatnak át.

A cikk elején idézett orvos azt is kérdezte, miért nem keltünk pánikot, hogy a kormány végre lépjen. Jó kérdés. Mi itt a Telexnél nem hiszünk a pánikkeltésben, főleg nem így akarunk magunknak kattintásokat vadászni. Nehéz meghatározni, hol van a mostani helyzetben a határ az aggasztó tények, és a pánikkeltésre alkalmas megnyilvánulások között. Ezen Orbán Viktor is filozofált péntek reggeli rádióinterjújában. Mint mondta, vannak, akik szerint nem árt ráijeszteni az emberekre, hogy végre komolyan vegyék a védekezést. Orbán azonban állítása szerint nem az ijesztgetés híve. Az ő meggyőződése, hogy "a magyarokkal őszintén és komolyan kell beszélni". Tovább idézzük a miniszterelnököt:

a helyzet nehéz, egyes helyeken súlyos, ugyanakkor az esélyeink jók, képesek vagyunk arra, hogy kezeljük a helyzetet.

Több mint száz halott egy nap alatt

Arról, hogy mennyire nehéz vagy súlyos a helyzet, elég megnézni a pénteki híreket. A magyar orvosi kamara titkára sok kétségbeesett orvos elvárásának megfelelően erősen, szinte már pánikszerű jelzést igyekezett adni a kormánynak: ha nem történik semmi, néhány héten belül az olaszországihoz hasonló viszonyok uralkodnak a magyar kórházakban. Hasonlóan nem túl biztató az sem, hogy a Magyar Sürgősségi Orvostani Társaság (MSOTKE) az etikai irányelvek átdolgozásáról tárgyalt: ha több lesz a súlyos állapotú beteg, mint a rendelkezésre álló kapacitás, akkor kinek az életét mentse meg és ehhez milyen objektív szakmai elveket vegyenek figyelembe. Szikár és szomorú tény az is, hogy száz fölé emelkedett az egy nap alatt elhunytak száma. A tavaszi hullámban közel másfél hónap telt el, amíg április 13-ra összesen meghaladta a 100-at a halottak száma. Most ott tartunk, hogy egy nap alatt van ennyi. Nézzük meg a pénteken jelentett 103 elhunyt néhány adatát:

a legidősebb 99 éves, a legfiatalabb 43 éves, utóbbi beteg a hivatalos közlés szerint magas vérnyomásban, trombózisban, csontvelőelégtelenségben szenvedett

az elhunytak átlagéletkora 75 év

egy 65 éves elhunytak nem volt alapbetegsége, egyiknél azt írták, hogy "nem ismert" alapbetegsége volt, 9 embernél pedig még nem tudni, milyen egyéb betegségük volt (adat feltöltés alatt)

a 103 elhunyt közül 18-an voltak 65 év alatt, és 4-en 50 év alatt

A járvány nem mindig a matematika szabályai szerint terjed

Pánikot tud kelteni az is, amikor a lélegeztetőgépre szoruló betegek vagy a halottak számát mutató exponenciális görbéket meghosszabbítják, és esetenként szimpla matematikai

módszerekkel mutatják ki, hogy decemberre hányan fognak meghalni, hány embernek kellene, illetve hány embernek nem jut majd kórházi ágy, orvos és ápoló. Azt azért nem árt tudni, hogy egy járvány a valóságban sohasem tiszta matematika modellek szerint terjed. Ezer dolog módosíthatja a számokat és a trendeket, köztük a korlátozó intézkedések, a társadalmi találkozások száma, a fertőzött korcsoportok aránya és így tovább.

A Telex friss híreit itt találja >>>

A drámai napi hírek között közben mindig elsikkad, hogy statisztikailag az emberek 80 százaléka tünetek nélkül vagy fejfájással, köhögéssel, lázzal, ízületi fájdalmakkal kifekszi otthon a Covid-19-et. Tudjuk persze azt is, hogy a vírus igencsak kiszámíthatatlan. A fertőzöttek 20 százaléka szorul valamilyen orvosi ellátásra: ez nem feltétlenül jelenti azt, hogy tartós kórházi kezelést igényel. A leesett véroxigén-szint miatt szorulhat átmenetileg maszkos oxigénpótlásra, vagy az elharapódzó gyulladós folyamatok megfékezésére komolyabb gyógyszerre és orvosi megfigyelésre. Az összes fertőzött 3-5 százaléka kerül lélegeztetőgépre, és közülük végül 50-60 százalék hal meg - ez is nagyban függ az alapbetegségektől, az életkortól vagy éppen az elhízástól.

Semmiképpen nem szabad azért elbagatellizálni az egészséget, hiszen a halálozási arány a SARS-CoV-2 vírusnál több mint tízszerese az influenzának - Európában 1,5-3 százalék körül van.

Ha a járványnak bármilyen matematikai törvényszerűsége van, akkor egyvalami biztosra vehető: minél többen fertőződnek meg egyszerre, annál több embert kell egyszerre kórházban is kezelni, és annál több ember fog egyszerre meghalni.

Magyarországon ma azt tudjuk, hogy 11-12 naponként duplázódik meg az új fertőzöttek száma, és mivel egyre emelkedik a fertőzöttek életkora, így törvényszerűen a halálozás is növekszik.

Hány fertőzött van egyáltalán?

Közben viszont azt nem tudjuk pontosan, hogy hány fertőzött is van, az adatok erről csak tájékoztató jellegűek. Pénteken hivatalosan 74 162 aktív fertőzöttet tartottak számon, csakhogy ahhoz már rég nem tesztlünk eleget, hogy minden fertőzöttet kiszűrjünk. Hiába vetették be az orvostanhallgatókat is a tesztelésre, a tesztpozitivitási rátánk, azaz a tesztelés elégségességét jelző mutatónk nagyon rossz. Régen nem látjuk a valós képet a fertőzöttek számáról.

Magyarországon most nem készült nagymintás tesztelés, hogy egy közvélemény-kutatás statisztikai módszereivel becsüljük meg a fertőzöttek tényleges számát, mint tavasszal. Érdeemes viszont megnézni a szomszédos Szlovákiát, ahol kb. fele annyian élnek, mint nálunk, és ennek megfelelően a fertőzöttségi számok is nagyrészt ennek megfelelőek. Igaz, több mutatóban Szlovákia arányosan rosszabbul áll, kivéve a halálozások számát. Ez viszont más statisztikai módszertanból adódhat, mert Szlovákiában nem minden elhunytat tekintenek a Covid áldozatának, aki a halálakor covidos is volt.

Szlovákiában mostanra letesztelték a lakosság kétharmadát, azaz 3,63 millió embert, és összesen 38 359 embernél mutatták ki a fertőzést. Ez a tesztelték mindösszesen 1,06 százaléka. Ha ezt nagymintás felmérésnek vesszük, és Magyarországra alkalmazzuk, akkor a hivatalosan közölt 74 ezer helyett mi is számolhatunk 90-100 ezer aktív fertőzöttel.

Van-e okunk pánikra, amikor közel 10 millió emberből "csak" 70 vagy 100 ezer fertőzött van? Vessük össze a számokat:

Most 367-en vannak lélegeztetőgépen. Egy szeptemberi Emmi-közlésből annyit tudunk, hogy első lépésben legalább 812 intenzív terápiás ágyat különítettek el csak a covidos betegeknek (ezen kívül még 1027 nem covidos súlyos betegnek, műtét után lábadozóknak, baleseti sérültnek elegendő intenzív terápiás ágy van).

Most 5489-en vannak kórházban. Magyarországon összesen 66 ezer kórházi ágy van, amelyek közül 40 ezer van aktív ellátásra, azaz nem krónikus, hosszan ágyban fekvő betegek

ápolására. Szeptemberben még úgy volt, hogy első lépésben 9487 ágyat szánnak csak covidosoknak, de ahogy duplázódnak a számok, újabb kiürítések várhatók. Orbán most már 32 ezer covidos ágyról beszél decemberre.

Most indul pontosan

Sokkal fontosabb a mi szempontunkból, hogy milyen sebességgel emelkedik a betegek és a kórházra szorulóknak száma. Maga Kásler Miklós emberi erőforrás miniszter mondta azt, hogy a kórházban kezeltek és a lélegeztetőgépen lévők száma jelenleg 11-12 naponta duplázódik meg. Csináljunk egy hevenyészett számolást, ami semmi egyéb szempontot nem vesz figyelembe, csak a szimpla duplázódást. Ha november 6-án 5498-an voltak kórházban, akkor november 17-én 10 996-an lesznek. Aztán ugorjunk két hetet, és azt látjuk, hogy ha ez a trend folytatódik, akkor december 8-án már 43 984 betegnél járnánk, és 3128 ember szorulna gépi lélegeztetésre.

Bízunk benne, hogy a kormánynak ennél jóval cizelláltabb számításai vannak. Feltehetően ezekből idézett péntek reggel Orbán Viktor, amikor nagyon is konkrét számokat kezdett el sorolni: november 21-én 2240 lélegeztetőgépes intenzív ágyra lesz szükség, december 10-re pedig 4480-ra, és 30-32 ezer covidos kórházi ágyra. Orbán szerint ez a magyar egészségügy kapacitásának felső határa. Ha a járvány ezen is túlmegy, akkor fel vannak készülve arra is, hogy kórházon kívül kapjon orvosi ellátást a beteg, magyarra lefordítva sportcsarnokban, Hungexpo-csarnokban, fűtött konténerkórházban.

Jól látszik, hogy ezek a modellek is folyamatosan alakulnak. Orbán Viktor szeptemberben még azt mondta a parlamentben, hogy 200 ezer fertőzöttel, 16 ezer kórházi ápolttal és 800 lélegeztetőgépre szoruló beteggel számolnak. A kormányfő a biztonság kedvéért mindezt megszorozta kettővel, így 400 ezer fertőzöttre 32 ezer kórházi ápolat és 1600 lélegeztetőgépre szoruló jutna.

Csak remélni merjük, hogy ez a legrosszabb scenárió. Mert ha így lenne, akkor az azt jelentené, hogy decemberben a magyarországi aktív ellátás 80-90 százaléka csak koronás betegek kezelésére rendezkedik be. Ekkor azoknak kellene elkezdenie aggódni, akik nem koronások, de valamilyen súlyos betegséggel, sérüléssel kerülnek kórházba, mert akkor az a kérdés merül fel, vajon nekik jut-e megfelelő szakorvos, szakápoló és lélegeztetőgép.

A fenti számok alapján azt is csak becsülni lehet, hogy a halálozás mennyire fog megemelkedni. Itt sem érdemes egyszerű szorzásokat végezni, mert ezt is számos tényező módosíthatja, így csak torz eredményt kaphatunk. Érdemesebb lesz majd az előző évek hasonló időszakának számaival összevetni a mostani halálozást. A 2015-ös év eleji influenzajárvány idején például 5690-nel nőtt a halálozás az előző év első három hónapjához képest, de tudjuk, hogy az influenza százezreket, sőt milliókat képes megfertőzni az országban.

Lélegeztetőgép-gyorstalpaló

A nagy kérdés persze az, hogy ha lesz is ágy, honnan lesz elég hozzáértő orvos és szakápoló a koronavírusos betegek ápolásához. Az Emmi szeptemberi közlése szerint Magyarországon összesen 1839 lélegeztetésre alkalmas ágy van. Ezeket kell életben tartani a több mint 300 covidos beteget, illetve a súlyos baleseti sérülteket, szív- és tüdőbetegeket, műtét után lévő pácienseket.

Jelenleg Magyarországon ehhez a közel 2000 intenzív terápiás ágyhoz van megfelelő személyzet. Vajon megoldás lehet-e mindezt az, hogy gyorstalpalón próbálnak majd felkészíteni orvosokat a lélegeztetőgépek kezelésére? Bár a gépi lélegeztetést annak idején minden orvos tanulta az egyetemen, és az elmúlt évtizedekben a gépek működési alapelve nem változott, komoly gyakorlatot igényel az intubálás és a gépek felelős használata. Ez a terület különösen sok munkaeőt igényel. Itt tényleg számít, hogy elég ember van-e arra, hogy nyomon kövesse a betegek állapotát, és ha szükséges, szólni tudjon szakembernek vagy

maga be tudjon avatkozni. Azt szokták mondani: a határ itt az, ha egy ápolóra maximum két beteg jut. Itt nincs olyan, hogy egy éjszakás nővér 30-40 betegre felügyel.

Ápoló egy koronavírussal fertőzött, lélegeztető gépen lévő beteget lát el az Országos Korányi Pulmonológiai Intézetben kialakított izolációs teremben 2020. április 8-án - Fotó: Balogh Zoltán / MTI

Most az egyre fogyatkozó kapacitásokkal úgy próbálnak meg sakkozni, hogy intenzív terápiában, pulmonológiában, belgyógyászatban jártas szakemberek vezetésével hoznak létre csapatokat adott esetben fogorvosok, fül-orr-gégészek vagy éppen pszichiáterek közreműködésével. Főleg a közösségi médiában kezdtek el terjedni olyan szokás szerint féligazságokon alapuló demagóg megnyilvánulások, hogy a helyzet már annyira súlyos, hogy pszichiátereken fog múlni az emberek élete, nekik kell kezelniük a lélegeztetőgépeket.

A félreértések miatt a Semmelweis Egyetem külön is közölni kényszerült, hogy a Covid-ellátóhelyé alakított pszichiátriai és neurológiai klinikán a pszichiátereknek nem kell kezelniük lélegeztetőgépeket. Ide eleve csak olyan betegek kerülnek, akiknek az állapota stabil, nem szorulnak gépi lélegeztetésre, életmentő beavatkozásra, csak kórházi felügyeletre. Úgy tudjuk, a betegek olyan helyen vannak, ahonnan szükség esetén 5 percen belül elérhető amúgy a gépi lélegeztetésre alkalmas részleg.

Ez a helyzet a pszichiáterek körében is vitákat okozott. A pszichiáterek egy része érthető módon elképzelhetetlennek tartja, hogy ilyen feltételek mellett felelősséget tudjon vállalni a betegek állapotáért. A másik csoport ugyanakkor azt mondja: ők is orvosok, és ebben a kritikus helyzetben vállalniuk kell ezt a kihívást.

(telex 2020. november 7., szombat)

Kőbe van vésve, hogy a menza csak egészségtelen lehet?

A hazai közétkeztetés igen kevés pénzből gazdálkodik, ám a szakértők szerint ennek nem kellene megakadályoznia azt, hogy egészségesebb, akár bioélelmiszereket használjanak fel az ételek elkészítésénél. Ehhez elsősorban a beszerzési módokon kellene változtatni, de jó lenne átalakítani a fogyasztók ízlését is.

Párizsis kenyér, híg leves, kevés gyümölcs. A legtöbbször ez a kép él a közétkeztetésről, és mindjárt meg is van a válasz: nincs elég pénze az intézményeknek a változtatásra.

Nem kevés ember étkezéséről van szó: Magyarországon meghaladja az egymillió főt a közétkeztetésből részesülők száma. Ebben benne van mindenki, az otthonokban lakóktól a kórházi ellátást igénybe vevőkön át a bölcsődésekig és a kollégistákig. Elég csak a közoktatásban tanulóakra gondolni, akiknek a 70 százalékuk menzán eszik. Érthető, ha az Országos Gyógyszerészeti és Élelmezés-egészségügyi Intézet (OGYÉI) több alkalommal is megvizsgálta az iskolai közétkeztetést. Az eredmények pedig rendre azt mutatták, hogy az óvodai és iskolai közétkeztetés sem minőségében, sem mennyiségében nem felelt meg az egészséges táplálkozás irányelveinek.

De ez valóban pénzkérdés lenne? A dietetikusok szerint nem erről van szó, kezdve mindjárt azzal, hogy a gyermekétkeztetésben az egy főre jutó keret nagyon változó, településenként és szolgáltatónként más és más – hívja fel a figyelmet Szűcs Zsuzsanna, az Magyar Dietetikusok Országos Szövetségének (MDOSZ) elnöke és Gyuricza Ákos, az MDOSZ Élelmezés munkacsoportjának vezetője. A szakértők szerint több oka is van, hogy nagyok a különbségek: befolyásolják a beszerzési források, a szolgáltató mérete (ha egyszerre nagyobb mennyiséget tudnak beszerezni, akkor nyilván alacsonyabb az ár), a kistermelői és

közmunkaprogramból származó termények és alapanyagok aránya – utóbbi nagyon olcsón hozzáférhető alapanyag, a piaci árak alatt adják.

„Vagyis nemcsak az különböző, hogy mennyi pénzt biztosít a finanszírozó, hanem az is, hogy mennyiért tud alapanyagot vásárolni az étkeztető. Emiatt nehéz megválaszolni azt a kérdést, hogy ennyiből megvalósítható-e az egészséges étrend, hiszen van, aki nagyon olcsón vásárol, így az esetlegesen kisebb keretbe is több fér” – hangsúlyozzák. Az anyagi feltételeket egyébként az intézmények fenntartói (így főként az egyházak és az önkormányzatok) biztosítják.

Például a bölcsődés és óvodás korosztály ebédjét körülbelül nettó 180-240 forintból, az alsó tagozatosok ebédjét 200-280, míg a felsősökét 220-300, a középiskolásokét 250-380 forintból állítják elő átlagosan a közétkeztetési szolgáltatók.

A szakértők szerint a fő kérdés az, hogy ebből milyen tápanyagtartalmú ételt biztosít az étkeztető, és milyen a kivitelezés, például milyen recepteket választanak, hogyan állítják össze az ételsort, milyen technikával, fűszerezéssel készül az étel - és milyen körülmények között tálalják fel.

A szabályozók egyelőre a felhasznált alapanyagokra koncentrálnak. 2015 januárjában lépett hatályba az Emmi közétkeztetésre vonatkozó rendelete: ennek értelmében előírják a különböző élelmiszerek felhasználási gyakoriságát, de a rendelet tartalmaz a nyersanyagok mennyiségére, az adagolásra vonatkozó előírásokat is. Továbbá kikötik, hogy minden nap kell tejet, tejterméket, zöldséget, gyümölcsöt, és gabonaalapú, ezen belül teljes kiőrlésű élelmiszereket adni a gyerekeknek. Az „üres kalóriát” tartalmazó cukrozott ételeket, italokat és a sófogyasztást is korlátozza és kötelezővé teszi a diétás étrend biztosítását is.

Az viszont, hogy mit írnak elő és mi valósul meg ténylegesen, két különböző kérdés.

Az OGYÉI legutóbb 2017-ben készített országos menzakerület arról, hogy az intézmények mennyiben tudnak megfelelni a rendeletnek. A vizsgálat során arra a következtetésre jutottak, hogy kihívást jelent a naponta biztosítandó teljes kiőrlésű gabona, zöldség, gyümölcs és 10 nap alatt biztosítandó tej, tejtermék, valamint az olajos magvak kérdése. Annyit azonban sikerült elérni a hazai menzákon, hogy ne adjanak az ételekhez plusz cukrot és sót. De nem növekedett a helyi kistermelői termékeket beszerző közétkeztetők köre sem, és nőtt a szülői panaszok száma

Az egyik megállapításuk az is, hogy a vizsgált 30 főzőkonyha esetében továbbra is átlagosan 386 forint a napi nettó nyersanyagnorma: ennyiből hozzák ki a napi háromszori étkezést. Ebből körülbelül 280 forint jut fejenként az ebédre, 520 forint pedig akkor, ha speciális, diétás étrendet követ a gyerek. Holott az elmúlt időszakban egyre több forrást különített el a kormány az önkormányzatok gyermekétkeztetési feladatainak ellátására: míg 2010-ben 28,7 milliárd, 2018-ban már 79,3 milliárd forint jutott erre a célra a költségvetésből: ez az egész ételmezési szolgáltatás megvalósulását segíti, így a tárgyi, személyi, infrastrukturális feltételek is benne vannak.

„Sajnos nagy átlagban a magyar óvodákban, iskolákban nagyon rossz minőségű ételeket kapnak a gyerekek, a szülők is gyakran felháborodnak” – állítja Rodics Katalin, a Greenpeace agrárkampányfelelőse. A szakember szerint a rossz minőségű élelmiszerek mellett a húsfélék és a zöldség-gyümölcsök aránya is szinte mindenhol probléma.

A Greenpeace ennek ellensúlyozására menzaforradalmat indított, ennek keretében is évek óta küzd azért, hogy legyen minél nagyobb arányban öko gazdálkodásból származó, káros vegyszerektől mentes alapanyag a közétkeztetésben. Itt azonban két kérdésre is választ kell találni: egyrészt a költségekre, másrészt, hogy területileg mennyire elérhető, hogy helyit egyenek a gyerekek. A Greenpeace a Magyar Biokultúra Szövetséggel egyeztetett erről, és a két szervezet egyetért abban: megvalósítható lenne, hogy Magyarországon minden gyerek bioételeket egyen, mivel megtermelhető az ehhez szükséges alapanyag. Rodics Katalin ehhez hozzáteszi: „Nem igaz az sem, hogy feltétlenül drágább a bio. Akkor az, ha nem szezonálisat

és nem helyit eszünk. Ha viszont megnézzük egy termelői biopiac árait, én is többször tapasztaltam, hogy olcsóbb volt a szezonális alapanyag az ökotermelőknél, mint a nagy élelemiszerláncok polcain, vagy amit külföldről szállítanak ide az áruházakba.”

Ahhoz azonban, hogy a közétkeztetés rentábilis legyen, a szakember szerint törvénymódosításra is szükség lenne, hogy ne a legolcsóbbat válasszák az étkeztetők. „Az éttermekben 5 százalékos az áfa, a közétkeztetésnél azonban 27: ez teljesen indokolatlan” - érvel. Emellett a Greenpeace azt is próbálja elérni, hogy ha például a sertéshús és a hal áfáját már csökkentették, ezt tegyék meg a bioélelmiszereknél is, az 5 százalékkal már versenyképesek lennének.

A Greenpeace 2018-ban elkezdett ökomenza kezdeményezéséhez eddig 5-6 település csatlakozott és nagy az érdeklődés a vidéki városok és a budapesti kerületek oldaláról is. Nyáradon például a kertekből mindent aznap szednek le, amikor a gyerekek elé kerül a közétkeztetésben - az élelmiszerek ennyivel is egészségesebbek.

Szarvason már 9 éve működik biomenza program, 1600 iskolás és óvoda minden nap biomenzán eszik – ami semmivel sem drágább a hagyományosnál. A városban több szereplő összefogásával olyan gyermekélelmezési modellt hoztak létre, ahol az alapanyagok nagy része helyi termelőktől származik, a tőlük megvásárolt zöldségek 50-60 százaléka biozöldség. A településen a helyi önkormányzat tartja fenn a gyermekétkeztetésért felelős céget. A szarvasi BioHungaricum Kft. a fő szállítójuk, akiktől nem is csak bio, de „bébiétel”-minőségű alapanyagok érkeznek a konyhájukra, főként fagyasztott formában.

Rónyai Ágnes, a Szarvasi Gyermekélelmezési Nonprofit Kft. ügyvezetője el is oszlatja a tévhiteket, hogy az egészséges táplálkozás jelentős pluszköltség lenne: „Ha csakis biót vennénk mindenből, akkor igen, pluszköltség lenne, ez lényegesen megemelné az alapanyag-költségünket, ami dráguláshoz vezetne. De az egészséges táplálkozás nem csak a bióról szól” – magyarázza. Az ügyvezető arra is kitért, hogy az egészséges táplálkozáshoz, étkeztetéshez a gondolkodásmódon is változtatni kellett és kell is, mert nem mindegy, mire költenek. „Ha valahol felmerül pluszköltség, azt lehet korrigálni: például minimális zsiradékot használnak, alig vesznek kényelmi élelmiszereket, nem költenek mesterséges ízfokozókra” – sorolja.

Szarvason a lehető legtöbb alapanyagot közvetlenül a helyi (ős)termelőktől vásárolják, így máris olcsóbban jutnak hozzá, mintha közvetítők még rátennék a részüket. Persze mindent nem tudnak helyből beszerezni, ugyanis 1600 adag esetében „a felvásárlásra ajánlott kis mennyiségekkel nem tudnak mit kezdeni”. Rónyai Ágnes szerint a legnagyobb kihívás mégis az, hogy a gyerekek elfogadják az egészséges ételeket, ezért elengedhetetlen szerepet töltenek be a pedagógusok és a szülők akiknek ételkóstoltatást is tartanak, hogy a saját tapasztalatból, és ne csak elmondás alapján tudják meg, mit is esznek napközben a gyerekeik. A kóstoltatás nem véletlen: Jamie Oliver bicskája 2011-ben beletört a brit menzák megreformálásába, egyrészt mert rendkívül kis költségvetésből kell kihozniuk az iskoláknak egy ebédet, másrészt pedig a pizzához-hamburgerhez-spagettihez szokott gyerekek nem ették meg az egészséges ételeket. Azt Rodics Katalin is aláírja, hogy kihívás átszoktatni a gyerekeket és a pedagógusok, iskolák, szülők és az élelmezésvezetők szoros összefogására van szükség: „Szarvason is 1,5-2 évbe telt ez, mert a gyerekek a zacskós levesek ízét keresték, az ízfokozókhoz szoktak” – teszi hozzá.

Jó tendenciának látja, hogy egyre több iskolának, óvodának van saját konyhája: ha helyben főznek, jobban látják a gyerekek igényeit és szükségleteit. A bio, jó minőségű, finom étellel pedig több legyet is ütnek egy csapásra, amit Rodics Katalin is kihangsúlyoz: „A rossz menzacoszt 40-60 százaléka a szemétkben végzi, ami jelentős élelmiszerpazarlás is. Ráadásul, ha tudja egy termelő, hogy helyben és biztosan átveszik a megtermelt zöldségeket és gyümölcsöket, akkor szívesebben áll ökotermelésre. A biztos piac megélhetést biztosít számára és ha még szállítani sem kell, akkor máris sokat spórolnak. A növényvédőszernek

és az ipari mezőgazdaságnak millió káros hatása van. Nemcsak a környezetünkre, de az egészségünkre nézve is.”

Pénzkérdés vagy sem, hogy egészségesen étkezzünk?

Nemrég jelent meg az ENSZ Az élelmezésbiztonság és a táplálkozás helyzete a világban jelentése: ebben amellet érvelnek a szakértők, hogy ha elterjedne az egészséges étkezés, a helytelen táplálkozással összefüggő egészségügyi kiadások, amelyek akár az 1,3 ezer milliárd dollárt is elérhetik 2030-ban, szinte teljesen eltűnnének, miközben az üvegházhatású-gázkibocsátás táplálkozással összefüggő társadalmi kiadásait (mintegy 1,7 ezer milliárd dollár) akár negyedére is lehetne csökkenteni. Erre azonban sok helyen nincs lehetőség, ugyanis az egészséges étrend költsége meghaladja a nemzetközi szegénységi küszöböt (\$1,9): még a legolcsóbb egészséges étrend is ötszöröse egy szénhidrát-túlsúlyos diéta árának. A tápanyagban gazdag ételek, a tejtermékek, gyümölcsök, zöldségek, és az állati vagy növényi fehérjék a legdrágább alapanyagok világszerte. És ezt legalább 3 milliárd ember nem engedheti meg magának a Földön, sokszor Európában sem.

Az étkezés felelős az üvegházhatásúgáz-kibocsátás negyedéért – és több millió halálesetért. A British Medical Journalben megjelent elemzéshez 85 ország elérhető ajánlásait vizsgálták meg a világ minden tájáról és régiójából. Egyenesen sokkolónak nevezték a kutatók a világ országainak étrendi tanácsait megvizsgálva, hogy azok fényévekre vannak az egészségestől és a fenntarthatótól. Öt környezeti és egy egészségügyi szempontot - így többek között a nemfertőző betegségek miatti korai halálesetek visszaszorítását a harmadával - vizsgálták meg a kutatók, amelyeket az országok vállaltak. Csak két ország étkezési ajánlásai vannak ezekkel összhangban: ezek pedig Indonézia és Sierra Leone.

Az pedig egy dolog, hogy mit ajánlanak és ténylegesen mit eszünk: a kutatók arra az eredményre jutottak, hogy minden országban jóval több húsfélét és feldolgozott terméket esznek az emberek az ajánlottnál – legyen szó akár az ország diétakitételeiről, akár az Egészségügyi Világszervezet iránymutatásairól. És sokkal kevesebb zöldséget, gyümölcsöt, hüvelyeset, teljes kiőrlésű gabonaféléket és magvakat eszünk, mint amennyit kellene.

A kutatók arra is kitértek, hogy a 2019-ben, a tudósok által közzétett planetárisan egészséges diéta alapján a fejlett országokban a háromnegyedével csökkentenünk kellene a húsfogyasztást: ez pedig nem csak jelentős mértékben csökkentené a kibocsátásokat, hanem rengeteg, nem megfelelő étkezéshez köthető megbetegedést, így szívproblémákat, sztrókot, rákot és cukorbetegséget, és halálesetet lehetne megelőzni. Csak az Egyesült Királyságban, ha követnék ezt az étrendet, 70 százalékkal csökkenne az étkezés kibocsátása és 104 ezer ember életét mentené meg – az Amerikai Egyesült Államokban (ahol aztán tényleg nem az irányelvek mentén étkeznek) a kibocsátás 74 százalékat és 585 ezer emberéletet „spórolhatnának” meg. A magyarok sem maradnak ki ebből: a zsírban, sóban és cukorban gazdag kelet-európai hagyományos étrendről is szintén nemrég állapították meg a London University College kutatói, hogy jelentősen megnöveli több megbetegedés kockázatát.

(HVG 2020. november 7., szombat)

30-40 százalék támogatást adnak a napelem-telepítéshez, de még nem tudni, megéri-e

Újfajta, a jelenleginél kevésbé kedvező áramelszámolás lép életbe az újonnan telepített háztartási napelemekre a közeljövőben.

Roham indulhat jövőre a napelemekért, egyelőre azonban befékezett a piac, miután Palkovics László innovációs és technológiai miniszter bejelentette, hogy jövő nyártól a háztartások számára 30-40 százalékos vissza nem térítendő támogatást tervez a kormány napelem-telepítéshez. Piaci hírek szerint sorra mondják vissza a megrendeléseket, arra hivatkozva, hogy megvárják a kilátásba helyezett támogatást. Szakértők szerint érdemes mihamarabb befogni a projektbe, a minisztérium ugyanis már azt is bejelentette, hogy akik a támogatást igénybe veszik, azok számára megszűnik a jelenlegi, kedvező áramelszámolás. A részletekről érdeklődtünk az Innovációs és Technológiai Minisztériumnál, de cikkünk megjelenéséig nem reagáltak a kérdéseinkre, így arra sem, milyen lesz az új elszámolási rendszer, anyagilag mit jelent ez majd azoknak, akik igénybe veszik a támogatást. Egyelőre annyit tudni, hogy a lehetőség nem lesz mindenki számára nyitva: csak hátrányos helyzetű térségekben, nagycsaládosoknak lesz elérhető a támogatás. A jelenlegi kedvező elszámolás pedig azoknak is megszűnik 2024-től, akik támogatás nélkül telepíttetnek háztartási napelemet. A Magyar Napelem Napkollektor Szövetség (MNNSZ) elnökével, Kiss Ernővel beszéltük át, mire számíton, akinek már van napeleme, illetve aki a közeljövőben szeretne.

Érdemes lesz 2023 végig belevágni

Ha a hétköznapi ember számára újdonság is, hogy változik az elszámolás, szakmai körökben nem okozott meglepetést, hogy a kedvezőbb, úgynevezett szaldóelszámolásra jogosultság megszerzésének lehetősége idővel megszűnik a háztartásoknál, és helyette bejön a bruttó elszámolás. (Jelenleg a megtermelt és a felhasznált áram mennyisége közötti különbséget számolják el. Ha többet fogyasztott a napelemes háztartás, azt ki kell fizetnie, ha viszont többet termelt, azt a fogyasztói árnál jóval olcsóbban veszik át tőle. Hogy az újfajta, kevésbé kedvező elszámolás mit jelent majd ehhez képest, azt ma még csak találgatják.) Mint Kiss Ernő elmondta, a változásról korábban több konferencián beszélt dr. Kaderják Péter energiaügyekért és klímapolitikáért felelős államtitkár is. Ez amúgy egybevág az Európai Unió törekvésével, hogy minél inkább piaci viszonyok közé helyezték a megújuló energiák termelését és értékesítését. A szaldóelszámolás ugyanis tulajdonképpen egyfajta támogatás, tehát piactorzító.

A tervek szerint 2023. december 31-e után már nem lehet új jogosultságot szerezni szaldóelszámolásra. Viszont aki addig megszerzi a jogosultságot, annak a minisztériumi bejelentés alapján megmarad. Érdemes lehet tehát 2023 végéig felszereltetniük a napelemet azoknak, akik már eddig is tervezték, és elő tudják teremteni a rá valót.

Szaldóelszámolással jó esetben nullás az áramszámla

A szaldóelszámolási jogosultság 50 kW teljesítményig a háztartási méretű napelemes kiserőművekre szereshető meg, legkésőbb tehát 2023 végéig. A háztartási napelemes kiserőműveket alapvetően úgy tervezik, hogy a korábbi áramfelhasználás alapján fedezzék a villamosenergia-szükségletet és akár a fűtés-hűtés villamosenergia-szükségletét is.

A háztartási áramszámla tartalmazza az energiadíjat, a rendszerhasználati díjat, és egy kisebb tételt, a havi elosztói díjat. 2020-ban például az Elműnél

az energiadíj 1320 kWh óra fogyasztásig 12,62 forint, felette 13,66 forint,

a rendszerhasználati díj 15,9 forint,

a havi elosztói díj pedig 120,5 forint, és ezekre a díjtételekre még mind rájön a 27 százalékos áfa.

A napelemek beüzemelésékor új, úgynevezett ad-vesz mérőórát szerelnek fel, ami a fogyasztást és a hálózatba visszatáplált termelést is számolja. Ha jól tervezték meg a napelemes kiserőművet, akkor tehát ugyanannyit termel, mint amennyit a háztartás elfogyaszt. Szaldós elszámolásnál ebben az esetben „nullás” lesz az éves áramszámla, és csak az elosztói alapidíjat kell megfizetni, ami 1836 forint egy évre. A napelem megtérülési

ideje 7-8 év, addigra dolgozza le az árát a nullás számlákkal – utána mondhatjuk csak, hogy ingyen termeljük az áramot.

Ha alultervezték a rendszert, vagy időközben megnőtt a család energiafelhasználása, akkor amennyivel kevesebbet termelünk, azt ki kell fizetni az éves elszámolásnál – az energiadíjat és a rendszerhasználati díjat is. Ha egy háztartás mondjuk 500 kWh-val fogyaszt többet, mint amennyit a napeleme termel, akkor ez nagyjából évi 20 ezer forint pluszkiadást jelent.

Amennyiben többlettermelés van, akkor arra a fogyasztó csak az energiadíjat kapja meg, ezzel egyenlő ugyanis az átvételi ár. Ha háztartásról van szó, aki nem áfaalany, áfa nélküli az átvételi ár. És mivel a rendszerhasználati díjak évről évre emelkedtek, az energiadíj (=átvételi ár) pedig ezzel párhuzamosan csökkent (összességében így nem változott az áram ára, rezsicsökkentés jellegére), így évről évre kevesebbet ért a túltermelés. 500 kWh túltermelés 2018-ban Elmű-díjszabással még nettó 7300 forintnyit, 2019-ben már csak 7 ezer forintnyit ért, idén pedig körülbelül 6300 forintot hozhat. És igaz ugyan, hogy a túltermeléssel kicsivel hamarabb térül meg a beruházás, de mivel feleannyit sem kapunk érte, mint amennyiért vesszük az áramot, nemigen éri meg túltervezni a rendszert.

Kuriózum a magyar szaldós elszámolás

Kiss Ernőtől megtudtuk, a világ nagy részében már most is bruttó elszámolás van – Magyarországon 2007 óta létezik a szaldós, ezzel támogatják a hazai napelem-rendszerek telepítését. Ugy véli, mostanra annyira lecsökkent a napelemes rendszerek ára (főleg euróban), hogy e nélkül a rendkívüli támogatás nélkül is megéri a telepítésük. Ma már a világon a legolcsóbb villamosenergia-termelési módszer a napelemes. Viszont aki teheti, annak kétségtelenül érdemes kihasználnia a szaldóelszámolás lehetőségét, ameddig még lehet, mivel a kormány nyilatkozata szerint a megszerzett jogosultság megmarad. Bízunk benne, hogy ez így is lesz – valószínűleg rendkívül népszerűtlen lépés lenne, ha ezen később változtatna az aktuális kormány.

Arra számíthatunk, hogy bruttó elszámolással kevésbé éri meg háztartási napelemet telepíteni, de hogy mennyire, az kérdéses, hiszen a jövőbeni átvételi árakat nem tudjuk. Így nehezebb lesz tervezni is. A szakember szerint egy biztos, nem valószínű, hogy a jövőben magasabb lenne az átvételi ár, ha továbbra is nagyon olcsón kapjuk a háztartási áramot.

Az okosmérőké a jövő

Külföldön nemzetekenként változó, milyen tarifával történik a bruttó elszámolás, ám Kiss Ernő szerint amellet is megéri a háztartásoknak a napelemtelepítés. Igaz, Európában minden országban magasabb az energiadíj, mint nálunk, így a termelt áramért is többet kapnak a háztartások. Németországban okosmérőket szereltek fel, ami méri az áramirányokat is, és időszaktól függően különböző tarifákkal számol. Az okosmérők ösztönöznek arra, hogy a fogyasztók lehetőség szerint használják is fel a napelemmel megtermelt energiamennyiséget, a többlettermelést pedig a háztartás tárolja el, későbbi felhasználásra. Abban is segítenek, hogy az áramfogyasztás egy részét (például mosógép bekapcsolása) olyan időszakra időzítsék, amikor olcsóbb az áram. Az áramszolgáltatók már Magyarországon is okosmérőket szerelnek fel, ami a különböző tarifákat, a programozott fogyasztást, és a távoli leolvasást is biztosítja. Az MNNSZ elnöke abban bíz, 2023 végére mi is eljutunk odáig, hogy okosmérőket használjunk rendszerszinten, ami nálunk is optimalizálhatja az áramfelhasználást.

(24.hu 2020. november 7., szombat)

Aldi? Lidl? Penny? Melyik diszkontláncot szeretik a legjobban a magyar vásárlók? - most megmondták

Nagy népszerűségi fölényben van a magyar Lidl a két másik diszkontláncsal, az Aldival és a Penny Markettel szemben - derült ki a Napi.hu számára a Pulzus Kutató által készített friss közvélemény-kutatásból. Ugyanakkor a lakhely és a végzettség szerinti bontásban vannak eltérések.

A legnagyobb élelmiszert is forgalmazó boltláncok közül a diszkontok - az Aldi, a Lidl és a Penny - jelentősen növelték a bevételüket az elmúlt időszakban. Az összesített árbevételük nagyobb mértékben emelkedett, mint a franchise-rendszerben működő, rengeteg kisboltból álló magyar hálózatot fenntartó CBA, Coop és Reál alkotta trió, vagy a hipermarketekkel is rendelkező külföldi láncok hármasa (Auchan, Tesco, Spar).

A hipermarketes hármas összesített forgalma a 2014-ben elért 1515 milliárdról 1815 milliárd forintra duzzadt, azaz 20 százalékkal nőtt. A magyar boltláncoké 11 százalékkal 1608 milliárd forintra emelkedett. A diszkontok viszont dupláztak: a 2014-ben még 630 milliárd forintos forgalmukat 1312 milliárdra hizlalták, ami 108 százalékos emelkedést jelent - derül ki a Trademagazin nyáron közölt rangsorából. A három diszkontlánc bevételnövekedésében szerepet kapott, hogy 2014 óta 89 boltot nyitottak, így tavaly már összesen 549 üzletük volt.

Melyik a háromból?

A Napi.hu most arra volt kíváncsi, hogy a diszkontláncok közül melyik a kedvenc a magyar vásárlók körében. A végeredményből pedig az látszik, hogy a Lidl sokkal népszerűbb, mint a másik két lánc. Arra a kérdésre ugyanis, hogy "Melyik diszkontlánc üzleteiben költesz a legtöbbet?" a válaszadók 38 százaléka a Lidl boltjait mondta, a Penny Market lett a második 22 százalékos eredménnyel, az Aldi pedig 20 százalékos szerzett. A Napi.hu megbízásából a Pulzus Kutató által készített reprezentatív közvélemény-kutatásból az is kiderül, hogy a magyarok ötöde elkerüli a diszkontokat.

Ezt kell tudni a kutatásról

A Pulzus Kutató felmérése 1000 fő megkérdezésével történt, a válaszok reprezentálják a magyar felnőtt lakosság véleményét. Ez azt jelenti, hogy az adatok nem, kor, iskolai végzettség és településtípus szerint a magyar alapsokasági adatoknak megfelelően tükrözik a felnőtt, 18 pluszos lakosság véleményét.

A Lidl a legnépszerűbb a nők és a férfiak körében is, azonban utóbbiak 43 százaléka választja a leggyakrabban ezt a boltláncot, a nőknek viszont csak a 33 százaléka. Az Aldi esetében is a férfiak vannak fölényben, miközben a Penny Marketet a nők választják többször. A férfiak 15 százaléka viszont egyáltalán nem jár diszkontokba, a nőknek pedig majdnem a negyedére igaz ez.

Érdekesen alakult a diszkontrangsor a különböző korosztályok bontásában. Mindhárom csoportban (18-39 évesek, 40-59 évesek, 60 év feletti) 30 százalék felett van a Lidl, sőt, a 40-59 évesek között tízből több mint négyen a Lidl-üzletbe járnak. A Penny Market kiegyensúlyozott, 20 százalék körüli eredményt ért el ezekben a korosztályokban. Az Aldit viszont a középkorúaknak csak a hatoda - 16 százaléka - választja a leggyakrabban, ami viszonylag alacsony szintet jelent.

Vegyes végeredményt mutat a végzettség szerinti bontás. A középiskolát végzetteknel kimagasló Lidl-főlény látható. Ugyanakkor a diplomás vásárlók válaszai alapján az Aldi az első, 37 százaléka választja legtöbbször ezt a boltláncot, míg a Lidlt csak a 32 százaléka, a Penny Marketet a 18 százaléka.

Budapesten a Lidl a legerősebb, a fővárosban lakók jelentős része, 31 százaléka költ sokat az Aldikban is. A Penny Budapesten kevésbé népszerű, 12 százalékos arányt ért el. A megyeszékhelyeken a Lidl utcahosszal vezet és a kisebb vidéki városokban is komoly előnye

van. Utóbbi településeken a Penny Market sokkal erősebb az Aldinál. A községben lakók esetében a Penny és az Aldi döntetlennel végzett a Lidl mögött.

(Napi 2020. november 7., szombat)

Így használd jól a hitelkártyádat

Az első számú szabály: mindig időre fizess vissza a teljes összeget. Időre. A teljes tartozásod. Ha ezt betartod, minden simán fog menni.

De ezen kívül is van még pár dolog, amelyekre érdemes figyelni és könnyebb lesz a hitelkártya használat azoknak is, akik a nagyobb pénzügyi mozgástér és az évi akár több tízezer forintos pénzvisszatérítés miatt most igényelnék életük első hitelkártyáját.

Születésnap, névnap, fordulónap

A havi fordulónapod dátumát nem bonyolult észben tartani, rendszerint minden hónapban ugyanarra a napra esik, ráadásul ezen a napon sms-értesítést is kapsz a bankodtól. Az OTP-nél ez az üzenet tartalmazza a tartozás aktuális összegét és azt is, hogy minimum mekkora összeget és meddig kell visszafizetned. Az megelőző 30 nap a költekezés, vásárlás ideje, a fordulónapot követő 15 napban pedig vissza kell fizetni a korábban elköltött összeget (miközben már elindult a következő 30 napos vásárlási időszak is). Ez a 45 nap a kamatmentes periódus.

Ez a pénz nem az a pénz

Fontos tudatosítani, hogy a hitelkártyával használt pénz nem a te személyes megtakarításod, hanem a bank pénze, amit a kamatmentes periódus erejéig használhatsz.

Mindez addig éri meg neked, amíg annyit költesz, amennyit tényleg vissza tudsz fizetni a kamatmentes periódusban. Így a hitelkártyád hitelkerete egy pénzügyi mentőöv lehet, ami mindig rendelkezésre áll, amikor szükséged van rá.

Addig nyújtózkodj, amíg a hitelkereted ér!

Vagy inkább még addig se. A bank által számodra jóváhagyott hitelkeret (személyre szabott hitelösszeg, amelyet a hitelkérelem és a hitelképesség alapján a pénzügyi szolgáltató bocsát az igénylő rendelkezésére) pontos összegének és a hitelkártyás vásárlásaid aktuális állásának követésében számos eszköz áll rendelkezésedre. A költséket az internetbankban, vagy az OTP-nél a SmartBank mobilalkalmazásban is könnyedén nyomon tudod követni, de a vásárlás után kapott sms-ből is látod a fennmaradó hitelkereted.

Hitelkártyánkkal lehetőségünk nyílik kihasználni például egy-egy szezonálisakciót, akkor is, ha épp nincs elég pénz a számlánkon.

Erre figyeljünk oda

Felejtőd el a készpénzfelvételt a hitelkártyádról, ezt inkább a betéti kártyáddal intézd. Akár több ezer forintba is kerülhet, mivel ez a tranzakció nem kamatmentes.

Tipp: amit viszont mindenképp megéri a hitelkártyával fizetni, azok a mindennapi bevásárlások, a rezsiköltségek, a havi villany- és gázszámla vagy éppen az otthoni internetes vagy mobilszámla. Ha ezeket csoportos beszédessel intézed, a bankok többségénél itt is jár a pénzvisszatérítés.

Ha ezeket betartod, tényleg többet hozhatsz ki a pénzedből, év végén pedig megérkezhet a több tízezer forint jutalom a pénzvisszatérítéssel!

(g7 2020. november 7., szombat)

Sok autós lemarad ezekről az év végi kedvezményekről: te még lecsaphatsz rá!

A hétfőn kezdődött év végi kgfb-kampány első napjaiban az érintett ügyfelek 26 600 forintos átlagdíjon kötötték meg új kötelező biztosításaikat. Ez az összeg 7 százalékkal haladja meg a tavaly ilyenkor mért 24 800 forintos díjszintet.

A Netrisk.hu-nál eddig lezajlott közel 2 000 tényleges megrendelés több mint 60 százaléka három biztosító: a Generali, a K&H, a Genertel termékeit érintette. Őket követi szerződésszámban az Union és a Groupama.

A legtöbb ügyfél idén is számos kedvezményt tud érvényesíteni a kedvező éves díj elérése érdekében. Jelenleg már az ügyfelek 92 százaléka választja az éves, egyösszegű díjfizetés lehetőségét csökkentett díjösszeg fejében, szemben a tavalyi 87 százalékkal. További megtakarítás érdekében ugyancsak jelentős többség választja az elektronikus díjfizetési formát: a csekket kérők aránya egy év alatt 23-ról 16 százalékra apadt.

Idén is népszerű az e-kommunikációs kedvezmény, amelynek fejében az ügyfél vállalja, hogy a biztosítóval történő kapcsolattartást nem postai úton, hanem elektronikusan végzi. Fentiek mellett az idei kampány új népszerű eleme a téli-nyári gumik használata után járó kedvezmény: ezt az idei kampány során négy biztosító is nyújtja, akár 12 százalékos kedvezményt is biztosítva - magyarázza Marschalek Péter, a Netrisk Csoport kereskedelmi igazgatója. A díjemelkedés mértéke a különböző szegmensekben igen eltérő lehet. Egyes autósok akár 30 százalék feletti díjemelkedéssel is szembesülhetnek, míg mások enyhe díjcsökkenést tapasztalhatnak.

Néhány biztosító a jelenlegi tarifáiban már megkezdte a károkozói pótdíjak rendszerének átalakítását, ami további változásokat eredményez a bonyolult tarifarendszerekben. Emiatt is mindenképpen célszerű összehasonlítani, hogy melyik biztosító mit kínál a következő éves időszakra.

Az első néhány nap kötési számai azt mutatják, hogy az idei kampányban a vártnál aktívabbak az érintett gépjármű-tulajdonosok. Amennyiben ez a trend a kampány teljes időszakában érvényesül, év végével az összes kategóriában akár 150 ezer gépjármű biztosításváltására is sor kerülhet - jelzi előre a szakember. Az év végi kgfb-kampányban érintett autósoknak december elsejéig van lehetőségük arra, hogy eldöntsék: jelenlegi szerződésüket folytatják a jövő évben is, vagy új biztosításra váltanak. Ennek eldöntésében fontos szerepe van a meglévő biztosító által a következő évre megajánlott indexdíjnak, amit az érintetteknek november 11-ig kell megkapniuk.

(Pénzcentrum 2020. november 7., szombat)

Immunológus: Az egészséges táplálkozás és a mozgás a legjobb immunerősítő

Aki egészséges, annak nincs szüksége kiegészítő immunerősítőre, ilyenkor ősszel-télen legfeljebb D-vitamint érdemes szednie. Vitamin- és nyomelem-pótlásra azoknál lehet indokolt, akik valamilyen krónikus betegségben szenvednek, nekik azonban érdemes

konzultálniuk az orvosukkal, mert akár árthatnak is maguknak – nyilatkozta Szűcs Gabriella belgyógyász-immunológus professzor a növekedés.hu-nak.

Az őszi-téli időszakban mindenhol „immunerősítők” hirdetései zúdulnak ránk, a koronavírus-, valamint a közelgő influenza-járvány miatt sokakban felmerül a kérdés: szedjenek-e valamilyen kiegészítő vitamint, nyomelemet, és ha igen, mit.

Szűcs Gabriella belgyógyász-immunológus professzor szerint fontos tudni, hogy a

fertőzések ellen az egészséges immunrendszer mindenféle külső segítség nélkül is

képes védekezni. A természetes (veleszületett) immunitás az első védelmi vonal. Ez

tulajdonképpen a szervezet gyors reagálású hadteste, amely azonban immunológiai értelemben nem rendelkezik memóriával. Ellentétben a szerzett immunitással, amely fertőzés vagy védőoltás hatására, lassabban alakul ki, de hosszú távú (immun) memóriával rendelkezik.

A Debreceni Egyetem professzora kiemelte azt is: a fertőzésekre való fogékonyságot számtalan tényező befolyásolja. Még az egyébként teljesen egészséges emberek között is lehet, hogy ugyanolyan életkörülmények között élők közül ugyanaz a kórokozó az egyik embert megbetegíti, a másikat azonban nem. Ezt befolyásolja a genetikai háttér, a bőr, a nyálkahártyák aktuális állapota, a táplálkozás, de akár a személyi higiénia is.

A korábbi tapasztalatok alapján tudjuk, hogy a járványok nagyobb mértékben érintik azokat, akik nem jutnak megfelelő ételhez, és rossz higiénés viszonyok között élnek. Ehhez társulnak a fertőzésekre való fogékonyságot tovább növelő krónikus betegségek. Ezek ugyanis megbontják a szervezet egyensúlyát, ez által a szervezet védőpajzsa, az immunrendszer sem tud megfelelően működni – magyarázta az immunológus.

Szűcs Gabriella hangsúlyozta: a különféle betegségek, így a fertőzések elkerülése

érdekében az egész szervezet számára kell optimális körülményeket biztosítanunk,

vagyis egészségesnek kell maradnunk. Ahhoz, hogy a szív, a tüdő, a vese, az endokrin

mirigyek, a máj, a vérképző rendszer és az immunrendszer is jól működjenek, stabil ionháztartásra, enzimek funkcióira, sejtanyagcserére, vitaminokra, ásványi anyagokra, nyomelemekre van szükség.

Azt már sokan tudják, hogy az A-vitamin elsősorban a látásban, a B-vitaminok a szénhidrát-anyagcserében és az idegrendszer működésében, a C-vitamin mint antioxidáns az anyagcsere-folyamatokban, a D-vitamin a csontanyagcserében, az immunrendszer működésében, az E-vitamin szintén antioxidánsként, a K-vitamin pedig a véralvadásban játszik szerepet. Az ásványi anyagok és nyomelemek (cink, vas, réz, magnézium, szelén stb.)

elsősorban bizonyos enzimek működését biztosítják. A vitaminok, nyomelemek tehát

nélkülözhetetlenek az emberi szervezet számára. Megfelelő összetételű,

kiegyensúlyozott, vegyes táplálkozással azonban biztosítani tudjuk belőlük a szükséges

mennyiséget. Ez napi három–öt étkezést jelent, amiben van fehérje és szénhidrát is,

zsiradék, zöldség, gyümölcs egyaránt.

Annak, aki ily módon étkezik, és valamilyen fizikai aktivitást is beépít a mindennapjaiba, vagyis egészségesen él, annak nincs szüksége vitamin- vagy ásványianyag-pótlásra –

mutatott rá a belgyógyász-immunológus. Az egészséges immunrendszer a külső

környezet kihívásaira megfelelően reagál, nincs is szüksége „erősítésre”.

A D-vitamin az egyetlen, amit ilyen napfényhiányos időben érdemes az egészséges embereknek is szedniük – mondta Szűcs Gabriella. Több kutatás is igazolta ugyanis ennek a – szerteágazó funkciója alapján már inkább hormonnak nevezett – vitaminnak az általános hiányát a magyar lakosságban. Különösen, hogy kutatási eredmények szerint bizonyos immunológiai kórképek, autoimmun és daganatos betegségek kialakulása is összefüggésbe hozható az elégtelen D-vitamin-szinttel.

A nagy dózisú (napi 2000–10 000 mg) C-vitamin bevitele ellenben nem indokolt a

szakember szerint. Csak annyi hasznosul ugyanis belőle, amennyi a sejtek működéséhez

szükséges, és mivel vízben oldódó vitamin, a felesleges mennyiség hamar kiürül a szervezetből, rosszabb esetben pedig egyes esetekben a húgyúti oxalátkő képződés fokozásával gondot is okozhat.

Indokolatlan és veszélyes is lehet a zsírban oldódó vitaminok (A, E, K) „pótlása” is, ha

egyébként változatosan táplálkozunk. Ezek ugyanis felhalmozódhatnak a szervezetben, túladagolásuk pedig betegséget okozhat.

Más a helyzet azoknál, akik olyan alapbetegségben szenvednek, ami miatt nem tudnak kellően változatosan étkezni, rendszeresen gyógyszereket szednek, vagy mozgásukban korlátozottak. Aki például daganatos vagy immunrendszeri betegségben szenved, tartósan vese- bőr, esetleg gyomor-bélrendszeri problémákkal küzd, annak érdemes a kezelőorvosával konzultálnia a létfontosságú molekulák, vitaminok, nyomelemek esetleges pótlásáról.

A debreceni professzor különösen a világhálón ajánlott ismeretlen eredetű

„immunerősítőkkal” kapcsolatban intett megfelelő körültekintésre és óvatosságra, ezek

hatékonyságával kapcsolatban ugyanis nincsenek megfelelően alátámasztott, bizonyítékon alapuló vizsgálatok.

(Növekedés 2020. november 8., vasárnap)

Fodrász, unoka, templom, orvos - melyik kockázatosabb a koronavírus szempontjából?

Terjesztik-e a gyerekek a betegséget, lehet-e járvány idején fodrászhoz menni és mi lesz az orvosi kontrollokkal? Amerikai szakértők szedték össze, hogyan érdemes felmérni a kockázatokat a pandémia alatt.

Bár egyre több országban lépnek életbe kijárási korlátozások, Magyarországon egyelőre részleges korlátozással és rendkívüli jogrenddel kell számolni. Számos tevékenység napközben nem tiltott, az óvatosság azonban indokolt mindenhol. A Consumer Reports, az egyik leghitelesebb amerikai fogyasztóvédelmi magazin, annak járt utána szakértők segítségével, hogy mekkora kockázattal kell számolnunk különböző mindennapi tevékenységek esetén.

A vírus által jobban veszélyeztetett csoportoknak mindig alaposan át kell gondolniuk, mikor és hova mennek. A Consumer Reports által megkérdezett szakértők szerint zárt térben találkozni ismerősökkel sokkal veszélyesebb, mintha ezt a szabadban tesszük. A magyar szakértők is számtalanszor elmondták a járvány megjelenése óta, hogy a zárt tereket kerülni kell, amennyire csak lehetséges.

Christine Kistler, a University of North Carolina School of Medicine docense szerint a téli hónapokban az is problémát jelent, hogy csökken a páratartalom, így a légzőcseppekben kevesebb lesz a nedvesség, azok pedig könnyebbé válnak és tovább maradnak a levegőben. Ezért jobban jár mindenki, ha a szabad levegőn sétál egyet az ismerősökkel. Ha mégis beltéri találkozóra kerül sor, akkor a szakértők szerint érdemes kinyitni az ablakot, tartani a távolságot a többiektől, védőeszközöket viselni, és lehetőleg csak 15 percig maradni.

Mi a helyzet az unokákkal?

Egy júliusi kutatás szerint az 5 évesnél fiatalabb gyermekek annyi koronavírust hordozhatnak a torkuk felső részén, mint az idősebb gyerekek és felnőttek, ami azt jelenti ugyanolyan könnyen terjeszthetik a betegséget, még akkor is, ha nincsenek tüneteik. Ugyanakkor az orvosok arra is felhívják a figyelmet, hogy a családdal, barátokkal való kapcsolat pozitív hatást gyakorol az egészségünkre, amiről nem szabad lemondani.

Michael Hochman, a Gehr Family Center for Health Systems Science and Innovation at Keck Medicine of USC igazgatója szerint a depresszió aránya megháromszorozódott a járvány kezdete óta, és az elszigeteltség nagyon rossz hatással van az idősebbek mentális egészségére. Ő javasolja az unokákkal való találkozást, igaz, csak a szabadban, maszkban és távolságot tartva.

Fodrász - mekkora a veszélye?

George Abraham, az the American Board of Internal Medicine fertőző betegségekkel foglalkozó testületének elnöke szerint az ellátatlan, komoly egészségügyi probléma nagyobb veszélyt hordoz, mint a koronavírus-fertőzés, így az orvosi vizsgálatok fontosak, azokat nem érdemes elhalasztani, miközben persze az óvintézkedéseket muszáj betartani.

Azonban a fodrászhoz szóló időpont például már sokkal inkább a sűrű zónába tartozik, a szakértő szerint ebben az esetben az adott környéken - például városban - a koronavírus

előfordulási gyakorisága a meghatározó. Ha a napi új esetek száma alacsony és a pozitívítási arány két százalék alatt van, akkor irány a fodrász.

Mit tett a szolgáltató?

A fodrásznál nincs lehetőség a távolság tartására, így veszélyesebb mint azok a tevékenységek, amelyek esetén ez megoldható. Ennek ellenére George Abraham szerint, ha az adott környéken alacsonyak az esetszámok, akkor relatíve biztonságosnak mondható a fodrász felkeresése. Ugyanakkor időpontfoglalás előtt érdemes megkérdezni, hogy milyen elővigyázatossági lépéseket tett a szolgáltató.

Ilyen lehet, hogy az ülőhelyek egymástól kellő távolságban vannak, ha csak időpontra lehet érkezni és kint kell megvárni, amíg az előző vendég végez. Mind a dolgozóknak, mind pedig a vendégeknek maszkot kell hordani és érdemes nagyjából 30 percet tartózkodni a szalonban, amennyiben ez lehetséges.

És a templom?

Szintén zárt helyek a templomok, ahol ráadásul egyszerre sokan tartózkodnak: egy májusi kutatás egy arkansasi egyház 92 résztvevőjét követte egy héten keresztül, az eredmények szerint a csoport csaknem 40 százalékánál alakult ki koronavírus-fertőzés, ráadásul az esetek fele 65 évesnél idősebb embereket érintett.

A szakértők szerint ennek oka az lehet, hogy közel ülnek egymáshoz a hívek, és az énekléssel például még jobban terjed a vírus. Szerintük az idősebbek számára a virtuális istentiszteletek a legbiztonságosabbak vagy a szabadban megtartottak, ahol mindenkin van maszk és megfelelő távolságra áll vagy ül egymástól.

(Napi 2020. november 8., vasárnap)

FVA sajtószemle összeállítás XIII. évfolyam, 45. hét

Főbb témák: Fogyasztóvédelem, környezetvédelem, egészségügy, energia, élelmiszer-biztonság, vásárlás, elektronikus kereskedelem, szolgáltatás, pénzügyek, biztosítás, utazás, érdekvédelem.

Fogyasztóvédő Alapítvány - <https://fogyasztovedelem.hu/>

Üzenőfal / archív: https://fogyasztovedelem.hu/Varia_x/uzeno.htm

Sajtószemle: https://www.fogyasztovedelem.hu/Varia_x/sajto.htm (Hír-Adás)